GROU

Openbare School Grou, 4e klas, 1912 o.l.v. meester Hoekstra

Alle rijen van links naar rechts:
Bovenste rij: onbekend, Wieger Otter, Romke Hemminga, Lammert Bloemsma, Tjitze de Groot, Jentje Bangma, ? de Vries.
Tweede rij van boven: Jan Lendekamp, Binnert Zijlstra, Hedzer Castelein, Hendrik v.d. Meulen, Klaas Kolk, Gerrit Okkema, Hendrik v.d. Goot.
Middelste rij: Trijn Albertsma, Hinke Elzinga, Trijn Wester, Hieke Boerke, Anna Wester,Griet Bergstra, Afke Molenaar, Trijn Roodbergen, Jeltje Koldijk, Teatske de Jong,
Tweede rij van onderen: Setske de Jong, Tiete Boonstra, Antje de Winkel, Martje Pijl, Coba Hoeneveld, Anna v.d. Meer, Eeke de Boer, Japke Sjollema, Japke v.d. Berg, Marie Holtrop.
Ondertste rij: Joh. Hoekstra, Tjalke Boonstra, Geert Zijlstra, Rinse Moedt, Tjerk Postma, Sipke Leen, Leendert Hondema.

Willem en syn frau Aal (Horder)

Yn eardere tiden wie der noch gjin moaie dyk fan Grou nei Idaerd en Warten ta. Der rûn in brede feart fan Grou nei Idaerd: de Bosksleat.
In protte minsken rûnen lykwols leaver. By Grou waarden se oerset mei in skou. De skou lei by it Oerhaalspaad. As der minsken wiene oan de oare kant fan de Grou, dy't fan Idaerd ôf kamen, dan lutsen se oan de skel yn't skelhúske. Se waarden dan oerhelle oer de Grou.
Yn 1700 ferhierde de tsjerke dizze oerhaal al en grif ek el earder. De opbringst wie foar de earmfâlden, dy't by need jild joegen oan de earmen yn it doarp.
Op dizze foto luts Willem Adema oan de riemen. Dy hat jierrenlang de minsken oerset.

Stikje fan de Baai mei it begjin fan de Grûndaam

Jitse Biesma, Adam Sytema
Jan Stellingwerff, Tjipke Huisman

De Lânferhuzer

In lân fan dream en winsken,
dat tinke in protte minsken.
Mar, dat it altyd net sa is,
dat wit ik ek wol wis.
In soad litte hja ferdwine,
en foar de bûtenwrâld, de sinne skine.
Sa ek in bakker út it doarp Grou,
dy gie mei bern en frou
in goede tritich jier ferlyn,
hast fjirtich al miskien,
it wide wetter oer,
om dêr te wurden boer.
Hja wie ommers berne
te Grou, op "Abe-Herne",
en syn widze dy hie stien
op 't Grouster "Heech-Hiem".
Syn âlden wiene beide al ferstoarn,
Har âlde heit bleau efter yn 't heitelân.
Dy hie 't fertriet allinne,
de jûns der foar, liet er syn triennen rinne.
Hy wenne ommers by syn jonges yn 'e hûs,
dy buorken by de Terhernster slûs.
Dêr soe er him wol fermeitsje,
mar om syn dochter koe er net wer laitsje.
Want, hja wie foargoed ferdwûn
fan d'âlde Fryske grûn.
It buorkjen ha hja dêr ek nea belibbe,
want hy hat dêr net sa lang mear libbe.
Sykte gie oan har ek net foarby,
en naam dat, wat bedoeld wie foar lân en kij.
No binne wy al folle letter,
en witte al net mear better,
as hja hjir sa út en troch ris binne,
hja moat werom, dêr hinne.
Want har neiteam is dêr no berne,
en prate net mear oer Grou of Terherne,
mar oer in "garden, sun-shine and all the other States",
en net mear oer in Ljouwerter feemerk, "freeds",
Hja woe wol graach hjir wer hinne,
mar moat dan wol alhiel allinne,
en dat sil nea sa komme wer,
hja bliuwt by har neisten, dêr.
Har bernsbern ha dat grutte, foar ús frjemde lân,
no fûn as harren heitelân.
En as wy foar in trip dêr hinne geane,
want it is in heale dei mar fleane,
dan ha wy dêr in hiele moaie tiid,
mar binne ek wer o sa bliid,
as wy werom dêr kinne,
hjir wer hinne.
En as wy dan wer steane op Fryske grûn,
dêr, wêr't somtiids klinkt in "fier yn 't rûn",
dan moat' je goed betinke,
se sil 't je, ek dêr, net skinke.

De Ryp,
J.W.K.

Homme de Boer mei syn huishâlding.
Aaltsje de Groot
Jan H. de Boer
Sytse de Boer

Fr. Lânboublêd maart '90

Skûtsjeloting in volle Grouwster Bierhalle

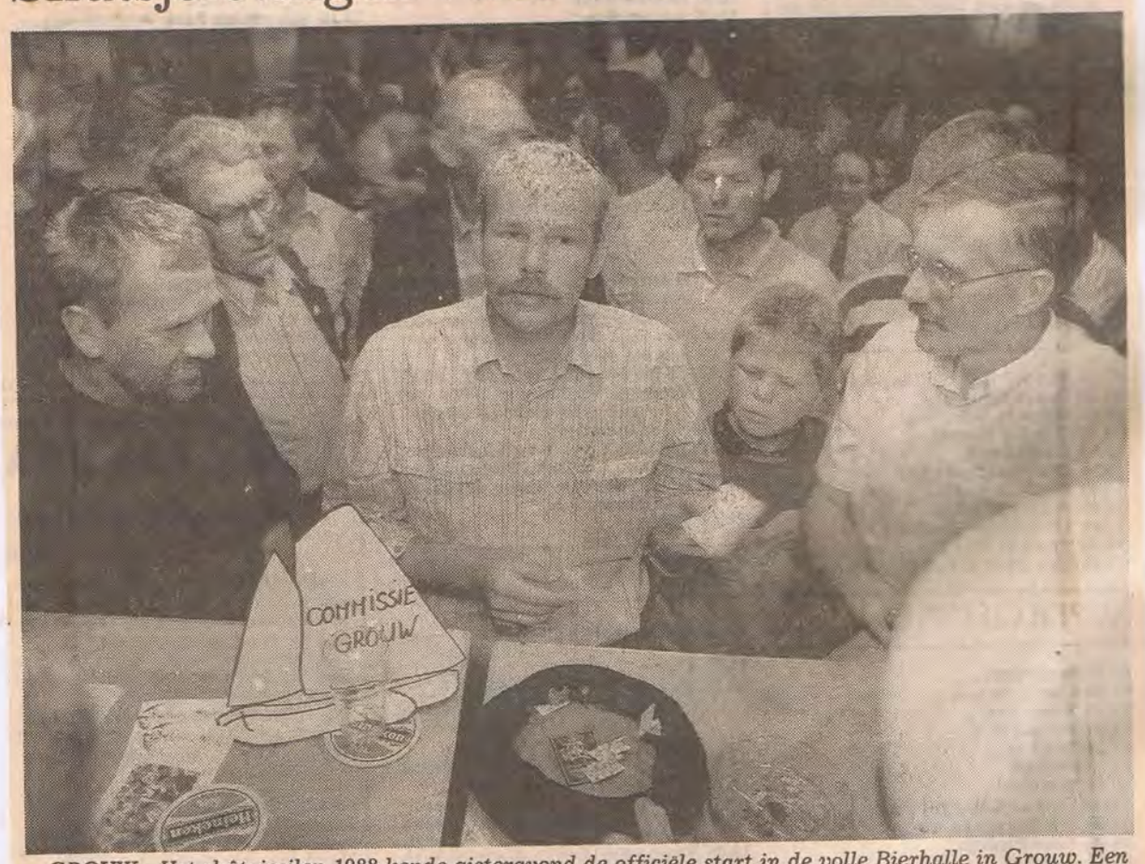

GROUW - Het skûtsjesilen 1988 kende gisteravond de officiële start in de volle Bierhalle in Grouw. Een van de belangrijkste programmapunten was de loting voor de startvolgorde van de wedstrijden op de Veenhoop (maandag) en in Eernewoude (dinsdag), hoewel de verwachte harde wind tijdens de eerste wedstrijd, vanmiddag bij Grouw, de gemoederen nog meer bezighield. De nieuwe schipper in de vloot, Berend Mink, op het Grouwster skûtsje de opvolger van zijn vader Joop, haalt hier zijn nummer uit de pet van oud-bemanningslid Fokke Wijkstra uit Leeuwarden. Dit kledingstuk doet als sinds jaar en dag dienst bij de loting. Links van Berend Mink kijkt Teake van der Meulen (Woudsend) toe en rechts Tjitte Brouwer (Heerenveen). Op de tweede rij zijn van links naar rechts Lodewijk Meeter (Huizum), Hattum Hoekstra (Drachten) en Pieter Brouwer (d'Halve Maen) te zien. Meer hierover op pagina 9. (Foto Wietze Landman)

1988

Vereniging viert deze week 75-jarig bestaan

Jarige VVV stootte Grouw op in recreatieve vaart

GROUW - In 1919 verscheen er een artikel in de Leeuwarder Courant, waarin werd geklaagd over onvoldoende en onvakkundige bediening in de hotels van Grouw. Dat dat nu niet meer het geval is, is behalve aan de betrokken horeca-ondernemers zonder twijfel ook te danken aan de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer (VVV), die deze week (van morgen tot en met zaterdag) het 75-jarig bestaan viert.

Dat het toerisme ook al in het begin van deze eeuw een rol speelde, kan worden opgemaakt uit het feit, dat in 1913 de oprichting van een VVV in Grouw noodzakelijk werd geacht. Dat gebeurde na een toespraak, die in hotel Dokter werd gehouden door J. Schoondermark, voorzitter van de toen reeds bestaande VVV Leeuwarden. Dat het juist Grouw was, waar op 29 mei 1913 een VVV werd opgericht, was niet zo verwonderlijk. Al in 1913 werd Grouw, blijkens in dat jaar geplaatste advertenties, als 'Friesland's centrum voor watersport' beschouwd. Een en ander hing zonder twijfel samen met het feit, dat er regelmatig grote zeilwedstrijden werden gehouden.

Hoe nuttig de nieuwe vereniging was, bleek uit vele tientallen kleine dingen, die uit de notulen van de vergaderingen vallen op te duikelen. Behalve allerlei initiatieven, zoals het verbeteren van de vaarwegen, het verzorgen van betere overnachtingsgelegenheid en het maken van reclame met borden (een zorgenkindje was wel het bord bij het station, dat smerig werd van het roet van de stoomtreinen), spreekt misschien wel het meest tot de verbeelding de mededeling uit 1924, dat er wegwijzers in de Oude Veenen geplaatst moesten worden, omdat de toeristen daar verdwaalden.

Zaken, die nu niet meer uit het Grouwster dorpsleven zijn weg te denken, zijn er gekomen dank zij de VVV: de muziektent op it Grien en het Theehuis: voor ƒ 3700 kocht de VVV in 1926 het koemelkerijtje en een daarbij gelegen woonark van de weduwe S. Bokma. De woonark werd verkocht, op de plaats van het boerderijtje kwam het Theehuis te staan. Ook het Starteiland is sinds het begin van de jaren twintig eigendom van VVV.

Folkert van der Meer, voorzitter VVV Grouw (rechts), en Fokke van der Meer, voorzitter van de jubileumcommissie, die de feestelijkheden rond het 75-jarig bestaan van de Grouwster VVV organiseert.

In de zomer kan het in Grouw druk zijn, dank zij de recreatie

Wandelpad

Een ander roemrijk initiatief, waar veel Grouwsters nog met dankbaarheid aan terugdenken, was de aanleg van een wandelpad vanaf het dorp naar de Tynje, de nauwe doorgang tussen Pikmeer en Peanster Ee. Dat wandelpad is vervallen, toen het grote kanaal langs Grouw gereedkwam. Dat Prinses Margrietkanaal is, zo menen zowel VVV-voorzitter Folkert van der Meer als voorzitter Fokke van der Meer van de jubileumcommissie, duidelijk een miskleun geweest. Dat wil zeggen: niet het kanaal op zich, maar het feit, dat het zo vlak langs Grouw is gelegd. De plaats ligt met zijn mogelijkheden als het ware met de rug tegen het kanaal. Wedstrijdzeilen en surfen mogen niet in de vaargeul op het Pikmeer, en als in de winter het ijs sterk is, geeft de overgang over het kanaal altijd problemen. De ijsclub heeft er een oplossing voor gevonden in de vorm van een pontonbruggetje, maar daar moet steeds bewaking bij, omdat de vaargeul ontruimd kan worden als er weer een schip langs komt.

Het is juist om de aanwezigheid van het kanaal, dat VVV Grouw zich inspant om de doorvaart onder de nieuwe snelweg in de Rechte Grouw 2,50 meter hoog te krijgen. De doorvaart is nu 1,80 meter hoog, maar zal, als de plannen doorgaan zoals ze op papier staan, slechts anderhalve meter worden. Juist om het Prinses Margrietkanaal te ontlasten, zou het bestaan van een alternatief via de Grouw erg aantrekkelijk zijn. Er komt ook nog een sociaal aspect bij: omdat de Grouw, zo zegt Fokke van der Meer, dan toch slechts geschikt zal zijn voor kleinere boten, is het een route juist voor de booteigenaars met een smalle beurs. Men voert ook daarom zo veel actie (samen met de nieuwe Feriening foar Doarpsbelangen), omdat de zaak niet meer gewijzigd kan worden, als de weg eenmaal is aangelegd.

Belangstelling

De Grouwster VVV kijkt met belangstelling naar wat er met de Burd gaat gebeuren. In verband met zandwinning wordt erover gedacht, het zuidelijke deel van dit eiland uit te graven en in een plassengebied te herscheppen. Uitbreiding van het waterareaal is als gunstig voor toerisme en recreatie te beschouwen, zo vindt het VVV-bestuur. En Fokke van der Meer zegt: „Wy krije der sa eins in stik Alde Feanen by." Er zullen niet direct grote hotels bij komen, maar er valt zeker te denken aan bijvoorbeeld een zeilschool op een van de overblijvende eilandjes.

De VVV is goed te spreken over de gemeente Boarnsterhim. Men krijgt al jaren subsidie (eerst onveranderlijk elk jaar ƒ 100, maar het bedrag is nu ƒ 6.000) en wat bij VVV vooral goed is gevallen, is de moeite, die de gemeente doet om tot in het buitenland reclame te maken. De deelneming aan de manifestatie Boot Düsseldorf heeft er al toe geleid, dat het aantal Duitse bezoekers aan Grouw sterk is toegenomen.

Het VVV-informatiecentrum is in de loop der jaren van onschatbare waarde gebleken. Informateur Max Slager, sinds 1961 in dienst van de vereniging, krijgt het elk jaar drukker. De bestuursleden (behalve voorzitter Folkert van der Meer zijn dat secretaris Jan van der Velde, penningmeester Feike J. Hoekstra en de leden Pieter Bokma, Johan Popma, Jelle van der Schaaf en Bouke Hooghiemster) kunnen er alleen maar blij mee zijn.

Om Grouw nog meer betekenis te geven als waterrecreatieplaats, zou er in het dorp zelf ook nog wel het een en ander kunnen gebeuren, zo menen de heren Van der Meer. Er zou een overdekt zwembad moeten komen en een verblijfsgelegenheid voor als het regent. Het museum in het gemeentehuis zou daarvoor eventueel kunnen dienen, maar dan moet er nog wel veel veranderen.

VVV is enkele jaren geleden ook de initiatiefnemer geweest tot het ontwerpen van een recreatief plan voor de zuidkant van het Prinses Margrietkanaal. Dat plan, gemaakt door het bureau Oranjewoud, houdt de verbreding van de Tynje in èn de aanleg van een fietspad vanaf de brug over het kanaal langs het kanaal richting Pikmeer en vervolgens langs het Pikmeer naar de weg Nes-Grouw. De provincie heeft inmiddels wel ingestemd met de verbreding van de Tynje, maar vindt het fietspad te duur. Desondanks blijft VVV er voor ijveren.

Het feest begint morgenavond met een receptie, en bestaat vervolgens onder meer uit dansen, een poppenkastvoorstelling, judodemonstraties, een sportdefilé, het oplaten van een grote ballon, wedstrijdzeilen en een muziekfestival. VVV wil met dit programma laten zien, welke plaats de vereniging in Grouw heeft ingenomen en nog steeds inneemt.

VVV Grouw viert 75-jarig jubileum

Het begin van 75 jaar VVV Grouw in 1913

Op 9 mei 1913 werd op de zaal van de heer Tj. Dokter een vergadering gehouden voor degenen die belangstelling hadden in de oprichting van een vereniging tot het bevorderen van vreemdelingenverkeer te Grouw.

Burgemeester M.J. Selhorst zat de vergadering voor, als spreker trad op de voorzitter van de VVV te Leeuwarden de heer J. Schoondermark hij kwam na zijn betoog tot de conclusie dat in Grouw ook een V.V.V. opgericht moest worden, zowel voor de plaats zelf alswel voor de Provincie.

De vergadering vroeg de Burgemeester van Idaarderadeel M.J. Selhorst om een commissie te benoemen van vijf vroede mannen die zouden ontwerpen conceptstatuten en concept huishoudelijk reglement.

In 1926 heeft V.V.V. Grouw van de wed. S. Bokma het koemelkerijtje van v/h Jan Gorter gekocht plus de woonark voor f 3.700,-. De koemelkerij is verbouwd tot Theehuis en de woonark is verkocht aan Binnert Zijlstra voor f 1.200,-. Kosten theehuis begroot door Architect Vroom op f 10.000,-. Aannemer R. de Jong bouwde het compleet met walbeschoeiing voor f 8.800,-. Exploitant werd de eigenaar van hotel Oostergoo J. Dokter voor 5 jaar pacht per jaar f 5 00,-.

ZEILWEDSTRIJDEN te GROUW

op 8 en 9 SEPTEMEER 1917.

Vereeniging tot bevordering van Vreemdelingenverkeer te GROUW.

Zeilwedstrijd van Beurt- en Vrachtschepen

(niet grooter dan 35 ton)

op Zaterdag 8 Sept. a.s.

Aanvang nam. 1 UUR.

1e PRIJS f 50 en Verguld Zilveren Medaille, aangeboden door den A. N. W. B.

2e PRIJS f 35 en Zilveren Medaille, aangeboden door de Zeilvereeniging „*LYTS FRISIA*".

3e PRIJS f 20, 4e PRIJS f 12.50, 5e PRIJS f 7.50.

Opgeluisterd door MUZIEK.

Aanwezige pleiziervaartuigen worden verzocht te pavoiseeren.

Na afloop van den Zeilwedstrijd OPTOCHT met de prijswinnaars door het dorp.

PRIJSUITDEELING in „Oostergoo" bij Tj. DOKTER, 's avonds 7 uur.

Donderdag 29 mei 1913 had ten huizen van de heer v. Stralen de tweede vergadering plaats. Daarop werden de Statuten en het huishoudelijk reglement ter tafel gebracht en na enkele wijzigingen vastgesteld. Het voorlopig bestuur werd bij acclamatie definitief benoemd.

Voorzitter M.J. Selhorst Burgemeester van Idaarderadeel, L.J. Lyklema werd penningmeester en de heer D. Buurma secretaris, als lid de heren H.W. v.d. Ploeg en J. Dokter.

Al spoedig gaven zich 50 inwoners van Grouw op.

De Koninklijke goedkeuring op de statuten werd op 9 augustus 1913 verkregen.

De eerste activiteiten die gepleegd werden waren:

1. Een advertentie te plaatsen in het Handelsblad en in de Kampioen van de A.N.W.B. met de volgende tekst:
Bezoekt Grouw Frieslands Centrum voor Watersport. VVV Grouw. en moest tweemaal afgedrukt worden.
2. Er werden twee verguld zilveren medailles uitgeloofd, één voor een zeilwedstrijd van Oostergoo op 5 juli 1913 in de klasse grote jachten, en één voor turnwedstrijden in het najaar te houden.
3. Een brief aan de Burgemeester om te bevorderen dat er voor pleziervaartuigen aan de kade en steiger meer ruimte beschikbaar zou komen.
4. Het laten drukken van het huishoudelijk reglement en de statuten en die gratis beschikbaar te stellen aan de leden.
5. Er was een onderzoek gedaan naar de oorzaak van het malheur een middelzwaardjacht in de borgsloot overkomen, de oorzaak werd genoemd een in de nauwe vaart liggende duiker of pomp.
6. Er werd besloten dat Grouw lid zou worden van de Nationale Bond van Vreemdelingen verkeer, officieel op 22 juni 1913.

Er is heel veel vergaderd over een reclamebord bij het spoorstation, door de roet van de steenkool zou het bord vies kunnen worden enz. enz.

Het is er wel gekomen Grouw Uw recreatiegebied bij uitstek.

1915 Halbertsma doet een voorstel om een wandelpad langs het Pikmeer over de dijk bij Oosterveld, wellicht zouden de volle kassen van de andere plaatselijke ver. kunnen bijspringen, V.V.V. Grouw was platzak.

14 mei 1916 opening zondagsstoombootdienst Leeuwarden-Grouw-v.v. een feestelijke ontvangst door VVV.

Wedstrijd beurt en vrachtschepen op 8-9 sept. 1917 zie advertentie.

1988

V.V.V. Grouw 75 jaar

Druk bezochte jubileum receptie

Grouw-Ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van de Grouwster VVV hield het bestuur woensdag 8 juni een receptie in "De Vrijheid" bij Grouw.
Vele verenigingen, buurt VVV's en leden waren door de hevige regen gekomen om het bestuur geluk te wensen met het jubileum. De voorzitter van de jubileumkommissie, de heer Fokke v.d. Meer kon in zijn welkomstwoord velen welkom heten, waaronder burgemeester Holtrop, de vroegere direkteur gemeentewerken Tj. Koudenburg en de direkteur van de Provinciale VVV D. Lok. De heer v.d. Meer had de notulenboeken van de vereniging doorgelezen en aan de hand daarvan vertelde hij van de verschillende aktiviteiten van VVV in de afgelopen 75 jaar.
De vereniging werd opgericht in 1913 bij Tj. Dokter, de eigenaar van hotel Oostergoo. Om aan geld te komen werden er vanaf de jaren 1917 grote loterijen gehouden met als hoofdprijzen een zeilschouw, motorboot etc.. Dankzij deze aktiviteiten kon de Grouwster VVV grond aankopen om daar "Het Theehuis" op te bouwen. Later werd er een wandelweg van beton aangelegd van Grouw naar de Tijnje langs het Pikmeer. In 1939 steunde VVV een aktie om het kanaal niet door de Wijde Ee aan te leggen, maar om dit dicht bij Grouw te krijgen. In 1988 zijn de meningen hierover al anders. In 1953 was Grouw negatief in het nieuws had v.d. Meer in de notulen gelezen. De Grouwster winkeliers zouden te duur zijn, een emmer water kostte zelfs *f* 1,-. De zeilschepen hadden last van de rook van Halbertsma. In de loop der jaren heeft de Grouwster VVV 5 informateurs gehad. V.d. Meer meende, dat de huidige informateur de heer Max Slager voortreffelijk werk doet, daarbij gesteund door Wytse de Vries en zijn vrouw. Burgemeester B.G. Holtrop twijfelde over de oprichtingsdatum. In het eerste bestuur werd de toenmalige burgemeester van Idaarderadeel genoemd. Deze is echter in april van dat jaar vertrokken volgens het boekje "Dit was Idaarderadeel".
Wie nu langs de Kade loopt kan daar een nieuw beeldje bekijken wat zaterdag 4 juni aan het gemeentebestuur geschonken is door de Kon. Zeilver. Oostergoo ter gelegenheid van de 140ste jaarvergadering. Op dit beeldje staat de datum 4-7-88 vermeld. Holtrop nam aan dat Oostergoo kapitaalkrachtig genoeg is om dat te herstellen want anders komen er over 75 jaar moeilijkheden over de juiste datum. De VVV heeft buitengewoon geboft, meende Holtrop. Eind vorige eeuw bestonden er plannen om een weg aan te leggen van Grouw naar Drachten door het waterland. Men is echter niet verder gekomen dan de Drachtsterweg in Grouw. Waren de plannen wel doorgegaan dan zou de VVV niet zo een glorieus bestaan hebben gehad.
De doelgroep van de VVV is in de 75 jaar anders geworden. In het begin richtte men zich speciaal tot een selekt publiek. Toen het rekreatieoord in 1962 geopend werd was de doelgroep al heel anders. Was vroeger de industrie voor Grouw het belangrijkst, nu is dat de rekreatie geworden. Burgemeester Holtrop bood een prent aan met een gezicht op Grouw. De heer D. Lok sprak namens de Provinciale VVV en de landelijke ANVV zijn gelukwensen uit. Hij meende, dat de VVV van Grouw als voorbeeld kon dienen voor de hele provincie. De leden van de VVV betalen de meeste kontributie van alle VVV's in Friesland, hetgeen hij een kompliment waard vond. Het toerisme is in beweging zei Lok en daarmee ook de VVV's door mee te gaan samenwerken in samenwerkingsverbanden. Het streven van de ANVV is, dat er over 5 jaar nog maar 1 VVV per gemeente zal bestaan.
Lok bood een tas aan met alle informatie van de Friese VVV's en een enveloppe met inhoud.
De heer Soet, voorzitter van de ondernemersver. G.W.H.I. sprak over de nauwe samenwerking met VVV. Op vele punten wordt samengewerkt zoals opening watersportseizoen, midsimmerdei en de donderdagavond aktiviteiten.
Informateur Slager heeft hierin een belangrijke rol. Soet prees ook de samenwerking in Boarnsterhim promotions waarin ook de gemeente meedoet.
Hij bood namens de GWHI *f* 1000,- aan.
De heer F. de Wolf sprak als voorzitter van de GWS en namens het Boeienfonds. Dit laatste is een samenwerkingsverband van VVV en de 4 zeilverenigingen die in Grouw wedstrijdzeilen en welke gezamenlijk de starttoren onderhouden en ervoor zorgen dat de wedstrijdboeien uitgelegd en opgehaald worden. Tussen de GWS en de VVV heeft band bestaan. Het doel v oprichting was om ligpl voor de "gewone" man. I krisis jaren van 1930 zo dat zij de stripe aan d schikbaar stelde voor e prijs. Voorwaarde was deel van de steiger ga moesten worden. De GW van de stripe geworden e hiervoor een aardig "do erg goed konden gebruik De bijzondere band is h broken maar hij hoopte samenwerking in de toe de bekende enveloppe a Namens de FFF sprak Vries. Hij roemde ook werking tussen VVV, G verschil tussen VVV en Friezen wel eens wat leggen, zei de Vries, ma verschil is wel de hoogte butie.
Namens het sportcentru L. Schuurmans. Hij fel stuur namens de 18 bij h aangesloten vereniging Voorzitter van VVV is de zei, dat er nog heel w Grouw. Hij dacht hie slechtweer accommoda accommodatie is nog no dringt het VVV bestuur diepen van de Pikmar van de Tijnje. Ook staa centrum en een overdek verlanglijst. V.d. Meer z 1 VVV per gemeente. Vo maar door op de oude n een hele goede samenwe liggende VVV's in de z.g ook de andere sprek hebben werd de recepti derdagavond was er in feestavond voor de lede

Het jubilerende VVV bestuur.

Programma 75 jaar V.V.V. Grouw

Woensdag 8 juni:
Receptie 75 jaar V.V.V. Grouw in restaurant "de Vrijheid", Seinpolle 4 te Grouw van 20.00-22.00 uur.
Donderdag 9 juni:
Feestavond leden V.V.V. Grouw in de Discotheek de Treemter vanaf 21.00 uur. Optreden duo Westra en Bosch, muziek de Gasbells.
Vrijdag 10 juni:
Poppenkastvoorstelling in Hotel Oostergoo, aanvang 14.00 uur. Voor alle kinderen van 4 tot 7 jaar.
Schatgraven voor de jeugd van 8-12 jaar bij 't Nijdjip Sûdfinne van 16.00-17.30 uur.
Groots sportdefilé uitgevoerd door alle sportverenigingen in Grouw. Aanvang 18.45 uur bij het Gemeentehuis door het dorp naar it Grien. Muzikale medewerking de Kriich Warga en Apollo Grouw.
Judo-demonstratie op it Grien van 20.25-21.00 uur, door de judovereniging Grouw.
Horeca muziekfestival om 21.00 uur, waarbij als extra attractie de grootste ballon van Friesland wordt opgelaten op de Minnefinne. De ballon is 38 meter hoog.
Zaterdag 11 juni:
Skipkesilen bij het grote eiland in de Pikmeer van 9.30-12.00 uur. Er wordt gezeild in tien klassen.
10.00-12.00 uur: Wedstrijdzeilen G.W.S. Grouw
13.00-16.00 uur: Wedstrijdzeilen G.W.S. Grouw
15.00 uur: Playback show in de Treemter.
13.30-14.30 uur: Jeugdmuziekfestival in Doopsgezinde kerk.
14.30-16.30 uur Jeugdmuziekfestival in het dorp.
17.00-18.00 uur Docenten jeugdmuziekfestival geven concert in de St. Piterkerk.
Zondag 12 juni:
10.00-12.00 uur: Wedstrijdzeilen G.W.S. Grouw
13.00-15.30 uur: Wedstrijdzeilen G.W.S. Grouw nu niet op het Pikmeer maar bij de Baai op de Grou.
15.30-16.00 uur: Admiraalzeilen G.W.S. vanaf de Baai in kiellinie naar het Theehuis waar het jubilerende bestuur op het Grouster skûtsje het eerbetoon in ontvangst neemt.
16.00-16.20 uur: Prijsuitreiking wedstrijdzeilen G.W.S.
16.30-17.00 uur: Parachutisten landen op een vlot voor het Theehuis.
Brandweer Grouw assisteert met nieuwe blusboot bij landing parachutisten.
17.00-18.00 uur: Het Grouster Mingd Koor en muziekkorps Apollo geven vanaf het Grouster en Hamstra zijn skûtsje liggend voor het Theehuis een afsluitend concert.
14.00-18.00 uur: Rondvaartbedrijf Zwiers gaat met twee boten gratis rondvaarten verzorgen, aangeboden door V.V.V. Grouw.
18.00 uur: Afsluiting viering feestelijkheden 75 jaar V.V.V. Grouw door toespraak Voorzitter V.V.V. Grouw.

U kunt alle feestelijkheden gratis bijwonen, aangeboden door het bestuur V.V.V. Grouw.
Een oproep aan de bevolking om op de hoogtijdagen de vlag uit te steken.

Bank de
Vries
Sylt
Voorop.

★ *Homme de Jong temidden van zijn bloemenpracht aan het Grouwster Pikmeer. (Foto Jan de Vries)*

Ik bin de siedsiker fan Grou

„DOET IK ik 61 jier wie en ophâlde fan wurkjen, hie'k eins wol in binnenskipke keapje wollen. Heit wie binnenskipper, begripe jo? Mar de frou woe leaver net, dat doe bin'k hjir mar mei dy blommen begûn." Hiermee heeft Homme de Jong naar eigen inzicht afdoende geantwoord op de vraag waarom hij in Grouw op een stuk grond, dat niet eens van hem is, zulke prachtige bloemen laat bloeien. We bedoelen de strook grond langs de haven van de Grouwster Watersportvereniging. Langs de steigers ligt een keurig onderhouden grasveld met daarin ruim bemeten borders met hoogoppige bloemen, in velerlei kleuren.

Homme's tuin valt niet binnen het Blomkje-bestek, maar mag niet onvermeld blijven. Veelal heeft men zijn tuin voor of achter het huis liggen, maar De Jong moet er een eindje voor lopen. Hij woont aan de Drachsterwei en als hij in de achterkamer staat of zit heeft, hij zowaar het mooiste deel van zijn perk in het vizier. Dankzij Homme de Jong is de GWS ongetwijfeld een van de weinige watersportverenigingen, die haar boten met zoveel bloemen omgeeft.

Het is dus allemaal een jaar of veertien geleden begonnen. VVV Grouw was de aanvankelijke eigenaar van het strookje langs de Pikmeer, mar de GWS gebruikte het. De Jong: „Ik hie der doe al in streekje blommen. Mar doe soe de grûn ferkocht wurde. Grutte plannen hiene se yn de mûle, parkearterrein en datsoarte fan dingen, witte jo wol. Se hiene de gek mei my, dat ik tocht, jimme sille fan my gjin blom ha. Dat doe ha'k dy blommen allegearre útjûn." Maar het kwam alsnog goed. GWS werd eigenaar, er kwam een nieuwe kade, het haventje werd uitgebaggerd en de slotmodder zorgde voor de noodzakelijk verhoging, want bij harde wind en hoog water wilde de tuin van Homme Jong nog wel eens onder lopen.

„Ik bin de siedsiker fan Grou, ik freechje elk om sied. Mar ik ha der myn nocht wat fan ôf, ik wol mear ta op fêste planten. Fan dat sied ha jo in bulte wurk. Sied heine, sied droechje en dan wer útsiedzje. Dat moat oars," vindt Homme de Jong. Zijn betrokkenheid bij het tuinieren begon al op jonge leeftijd. Als dertienjarige werkte hij een jaar bij een tuinman. Daarna werd hij werknemer in de fabriek van Halbertsma. Hij zou het daar 48 jaar uithouden. Toen werd er gereorganiseerd en de gang van zaken zinnigde Homme de Jong niet. Hij ging halve dagen werken en toen hij 61 jaar was, stopte hij helemaal. Hoe hij tot zijn aow aan de kost kwam, vertelt hij niet. „Yn'e loft en ûnder wetter, oeral is wol iten te finen," laat Homme weten.

Maar daar ging het ook niet om, de aandacht werd getrokken door de bloemen. De Jong heeft er veel werk van, terwijl het in goede staat houden van het grasveldje ook zijn volledige aandacht heeft. Tussen de bloemen staan bordjes, die aangeven dat omgekeerde bootjes vijftig centimeter van de grond geplaatst dienen te worden. Als de GWS seriewedstrijden houdt, wordt er wel eens een tentje neergezet, De Jong staat dat oogluikend toe.

Met het vandalisme valt het tot nu toe mee. De Grouwsters zelf houden de bloemen ook wat in de gaten. De Jong: „Boppedat: rotsoai hellet rotsoai oan. As jo soargje dat it der wat netsjes byleit, falt it wol wat ta. Simmers fandelje ik moandeitemoarns de bierglêzen en fleskes tusken de blommen wei. Fierders giet it knap. Mei it skûtsjesilen wiene der al in pear dy mienden dat se samar in boskje blommen plukke koene. Dy ha'k al even de wierheit oansein."

Een Friezin om utens heeft over De Jongs's veldje gehoord en komt even kijken. Ze staat langdurig naar een plant te kijken, die volgens De Jong de 'Zuidafrikaanse bes' heet, „mar miskien hat it ding ek wol in oare namme, ik neam him sa as ik him neame wol." De mevrouw blijft maar bij die ene plant hangen. Homme de Jong heeft het al snel door. „Jo woene der wol in stekje fan ha, tink. Ik sil even nei hûs om de skep en in pûdsje." Want Homme de Jong mag dan veel van zijn planten gekregen hebben, hij deelt er ook weer evenveel en even graag wat van uit.

'Ik bin no al ûnwennich fan de bern' Sept '90

'Duo' Bergsma en Jager stapt na dertig jaar uit onderwijs

AKKRUM - Met pijn in het hart en met de nodige bezorgdheid neemt 'het duo' Ate Bergsma (56) en Dries Jager (56), respectievelijk directeur en adjunct-directeur van de openbare mavo/lbo school Mid Fryslan in Akkrum, deze week afscheid. Na bijna dertig jaar in het onderwijs te hebben gewerkt en al drie weken van de dop-regeling gebruik te hebben gemaakt, komt vrijdag het meest moeilijke moment: het afscheid van de 250 leerlingen. „Ik bin no al ûnwennich fan de bern, se hawwe noch altyd myn soarch," bekent Bergsma.

Het 'duo' Bergsma/Jager is al van jongs af aan onafscheidelijk. Als vrienden doorliepen zij samen de schoolbanken en kozen na de hbs beide voor een opleiding aan de kweekschool. Bergsma en Jager hadden hiervoor dezelfde reden: zowel bij de één als bij de ander vielen de plannen om te gaan studeren in duigen doordat zij niet in aanmerking voor een studiebeurs kwamen. Bergsma moest zijn plannen voor veearts laten varen, Jager die voor een studie chemie.

Vol energie stortten de twee zich vervolgens op de kweekschool. Traden samen op met de schoolband en namen vioolles. Nadat ze ieder een paar jaar op een lagere school in Akkrum en Nes voor de klas hadden gestaan, nam Bergsma in 1958 als eerste de stap naar het mulo-onderwijs in Akkrum. Jager kwam twee jaar later. „Er kaam noch in plakje foar in leraar frij en doe haw ik fuort en daliks frege of Jager ek woe," vertelt Bergsma.

Jager had een onderwijsbevoegdheid voor wiskunde maar gaf daarnaast ook les in handelskennis, aardrijkskunde en geschiedenis. Bergma gaf natuurkunde, Duits en Engels. Dit veranderde toen Bergsma en Jager in 1963 hoofd en waarnemend hoofd van de school werden en zij zich steeds meer met de administratieve kanten van het onderwijs gingen bezighouden. Toch hebben de twee er altijd voor gewaakt het contact met de leerlingen niet te verliezen.

Met lede ogen zag de schoolleiding de laatste jaren het aantal leerlingen dat door problemen thuis in de moeilijkheden was geraakt groeien. Jager: „De bern hawwe mear omtinken op skoalle nedich as eartiids. It docht my sear as ik sjoch dat in bern ynienen fanût in hiel oare rjochting nei skoalle komt fytsen, omdat se no de âlden net mear by elkoar binne, by beppe wennet," vertelt Jager die tot aan 1986 decaan van Mid Fryslân was.

Veel Akkrumers zullen Bergsma en Jager ook kennen van hun gezamenlijk optreden tijdens het jaarlijkse schoolfeest. Toch gaan de twee buiten schooluren niet zoveel meer met elkaar om. „De skoalle wie ús libben en dêrom wienen wy sa'n protte by elkoar. Dy gearwurking wie ús krêft, mei in elts syn eigen spesjaliteiten. Sa'n bân moast net oerdriuwe," besluiten Bergsma en Jager.

Het scheidend directeurs-duo Ate Bergma (links) en Dries Jager

Se steech njonken de bakkery fan Homme de Boer. Rechter Jan de Wit.

Sjoch foar side 38 fan A J v Straten

Pont yn 'e Neskerwei

Pontbaas poepjes

Bemanning van skûtsje Grouw stapt na ruzie op

GROUW - Het grootste deel van de bemanningsleden van het Grouwster skûtsje, It Doarp Grou, heeft als zodanig bedankt. De reden van deze massale uittocht is grote onvrede over het functioneren van schipper Berend Mink.

Vooral op het menselijke vlak maakt Mink, die pas één seizoen schipper op het Grouwster skûtsje is, grote fouten, aldus de zeven vertrokken bemanningsleden. De groep - fokkenist Yde van der Veen, Henk Betten, Sjouke Riedstra, Wietse van der Veen, Jan Dijkstra, Doeke Zwart en Piet Zwart - acht de kans klein, dat men, eventueel na het benoemen van een andere schipper, op het skûtsje zou kunnen terugkeren. Schipper Berend Mink is namelijk de schoonzoon van commissievoorzitter Albert Wester, zodat men het 'afzetten' van de schipper hoogst onwaarschijnlijk acht.

De vertrokken bemanningsleden verwijten de commissie, dat deze, toen de problemen aan de oppervlakte kwamen, eerst de boot heeft afgehouden. Daarna heeft er nooit een gezamenlijk gesprek plaatsgevonden tussen alle betrokkenen, te weten de 'dissidente' bemanningsleden, Berend Mink en zijn meetellende familieleden (onder wie zijn vader en oud-schipper Joop) en de commissieleden. Berend Mink was vandaag wegens verblijf in Amsterdam niet voor commentaar bereikbaar.

Bemanningsleden stappen na geschil op

Aangevallen schipper Mink van Grouw blijft

GROUW - De Grouwster SKS-schipper Berend Mink is niet van plan op te stappen. „Ik bliuw", reageert Mink vastberaden. Eerder deze week kreeg hij van zeven bemanningsleden te horen, dat ze dermate ontevreden over zijn functioneren zijn, dat ze hebben besloten niet meer voor hem te zullen varen.

De opstappers hebben aan het verantwoordelijke bestuur van de plaatselijke commissie laten weten alleen dan weer aan boord te willen stappen, als Mink plaats maakt voor een andere schipper.

Skûtsjesilen wie ús nocht

Hoewel het niet in de bedoeling van ondergetekenden lag om terug te komen op de kwestie oude bemanning, schipper en commissie van het Grouster Skûtsje en dit zeker niet via de media willen wij nu toch reageren. Aangezien de skûtsjecommissie in hun jubileumaankondiging meenden nog wat zout in de wonden van de afgestapte bemanningsleden te moeten strooien, willen wij nu de juiste toedracht schetsen.

In februari 1988 moest er een nieuwe schipper komen omdat Joop Mink om lichamelijke redenen had bedankt. (Hij wordt op de foto wel weer als bemanningslid gepresenteerd). De bemanning kreeg inspraak (?) bij de benoeming van een nieuwe schipper, waarbij de commissie de naam van bemanningslid Berend Mink, de zoon van de oud schipper het vallen. Het leek ons van belang dat naast zeiltaktische eigenschappen ook leidinggevende capaciteiten van wezenlijk belang moesten zijn. Op grond van vooral dit laatste waren van de 11 bemanningsleden 7 tegen deze kandidaat en 4 voor (waaronder 3 familieleden). In feite was dus de meerderheid tegen.

Desondanks meende de commissie hem toch te moeten benoemen. (Of waren er van te voren al toezeggingen gedaan?) Ondanks het feit dat wij hier niet achter stonden besloten wij de nieuwe schipper het voordeel van de twijfel te gunnen en de wedstrijden in te gaan. De houding en het optreden van deze man tegenover de bemanning deed ons direct na de wedstrijden besluiten de commissie te vragen om met de gehele ploeg, incl. schipper, rond de tafel te gaan om over deze problemen te praten.

De commissie hield de boot eerst af en stemde pas in oktober toe een bijeenkomst te organiseren, waarbij echter alleen de 7 betrokken bemanningsleden werden uitgenodigd. Men wilde liever geen confrontatie tussen de 7 en de schipper en zijn familie. Nadat deze bemanningsleden hun grieven naar voren hadden gebracht werd hen door de commissie toegezegd hierover met de schipper te praten. Tegelijkertijd werd een volgende vergadering afgesproken waarbij dan de gehele bemanning + schipper en commissie bij elkaar zouden komen om te proberen alsnog de problemen uit te praten. Wij waren dan ook zeer verbaasd toen wij op deze bijeenkomst weer alleen de commissie (voorz. Wester was bij deze gesprekken niet aanwezig) aantroffen. Op onze vraag waar de rest was, deelde de commissie ons mee dat men het nut van dit overleg niet zag

25 nov. '88

Grou-Toen de Grouster skûtsje kommissie vorig jaar februari besloot om dit jaar een feestavond te organiseren, konden zij niet vermoeden dat zij in de herfst van vorig jaar met de nieuwe schipper en bemanning door een zo diep dal zouden gaan. Een deel van de bemanning kon zich niet met het beleid van de nieuwe schipper verenigen en stapte op.
Het spijt de kommissie dat de opgestapte bemanning destijds niet op hun ultimatum is terug gekomen. Inmiddels is er een nieuwe bemanning gevormd.
Het gedeelte van de oude en aangebleven bemanning bestaat uit schipper B. Mink, J. Mink, Joh. Mink, J. Mink en J.F. Hoekstra. Nieuwe bemanningsleden zijn M. v.d. Wagen, B. Hooghiemster, K. Steneker, W. Kaastra, H. Keidel en D. Visser. Daarnaast gebeurt er nog meer met het skûtsje. Vorige week heeft de scheepsarchitect André Hoek uit Edam in opdracht van de kommissie verschillende metingen verricht.

O.a. is er een hellingproef gedaan. Het lijnenplan is bekeken om de stabiliteitsgegevens te kunnen bepalen. Het ontwerp van een nieuw zeilplan is geoptimaliseerd aan de hand van de hierboven verkregen stabiliteits gegevens en n.a.v. de gegevens van de kommissie Amels.
Indien de kommissie met bovenstaande punten akkoord gaat, dan lopen zij de kans dat er nogal wat investeringen verricht moeten worden.
De mast zal dan 60 cm tot 1 meter achteruit geplaatst moeten worden. Er moet een nieuw tuig komen, nieuwe zwaarden en een nieuwe giek.
Bovenstaande punten zullen ook aan de orde komen op de jubileum feestavond die voor een ieder toegankelijk is op 10 februari a.s. in De Treemter te Grou.

De bemanning van het Grouster skûtsje. Zittend voorgrond Joh. Mink. Van links naar rechts Kees Steneker, Bernie Hooghiemster, Berend Mink (schipper), Martin v.d. Wagen, Joop Mink, Halbe Keidel, Jan Feike Hoekstra en Jitse Mink.

Febr 89

Jubileum-avond Grouster Skûtsje Kommissie

Sa wie it, mar hoe komt it no?

Juli 1988. It historyske Wetter fan it Zwin.

Yn'e fyftiger jierren fan dizze ieu waarden yn'e wetterferbining tusken de Snitsermar en de Pikmar in rige wichtige feroarings oanbrocht. Woene jo eartiids fan't Aldskou nei Grou ta dan moasten jo, krekt troch de draaibrêge fan Aldskou hinne lofsôfswaaije nei Jirnum ta, rjochtsôf koe ek, mar dan kamen jo troch de Kromme Knilles yn Akkrum en koene dêrwei nei Grou takomme, mar dat wetter hie allinne lokale betsjutting.
Nei de Aldskouster-brêge hie it farwetter efter Jirnsum lâns foar'e beropsfeart noch twa tûkelteammen: de draaibrêge fan'e Jirnsumersyl en spoar-draaibrêge oer de rjochte Grou tichteby it stasjon Grou-Jirnsum. De feroarings wiene dizze:
1). D'r waard in nij kanaal groeven fan Aldskou nei de Pikmar ta, Aldskou waard sadwaande fan in trijesprong in fjouwersprong.
2). De Aldskouster draaibrêge waard opromme en in lyts eintsje westliker waard in nije wipbrêge oer it Margrytkanaal lein, mar dan mei oan beide kanten fan it wetter in folle hegere oprit, sadat de brêge allinne foar gruttere skippen omheech gie.
3). De Jirnsumersyls-brêge waard in piip mei in trochfar-hichte fan 1.55 m.
4). De spoarbrêge oer de Rjochte Grou waard fêstset. De ferwachting wie doe nammers dat de âlde ferbining Aldskou-Jirnsum-Grou gjin inkelde bestjutting hâlde soe. It fêstsetten hat him sa ôfspile: De N.S. yn Utert frege op 6 novimber 1950 oan'e Deputearre Steaten fan Fryslân oft dy er ek beswier tsjin hiene, dat de N.S. fan'e spoarbre;ge in fêste brêge makke.

Juli 1988. Foto fan'e ferkearsbrêge oer de Rjochte Grou Rykswei 32. Trochfarhichte 2.95 m. Op'e eftergroun de spoorbrêge, trochfarhichte 1.85 m.

Deputearre Steaten anderen, dat hja gjin beswier hiene, op in pear betinksten nei. Ien defîan wie, dat 'de onderkant van de brugconstructie niet lager komt te liggen 2.10 m + Fries Zomerpeil'.
Oan dizze betinkst hat de N.S. him net hâlden, want de trochfearthichte is op 't stuit mar 1.85 m.
5). Yn dy tiid waard ek de nije Rykswei 32 oanlein, dy't fan't Barrahûs ôf sawat oan Akkrum ta deun by de spoarline Ljouwert-Meppel lâns rint. Oer de Rjochte Grou waard doe in brêge dellein mei in trochfar-hichte fan 2.95 m.
6). Winliken binne wy noch foar in folle grutter ramp sparre bleaun, want yn'e kranten stie dit:

Wordt de Kromme Grouw gedempt?

In het begin van dit jaar zal het nieuwe kanaal, ten Zuiden van Grouw, in gebruik worden genomen. Hierdoor zal De Kromme Grouw als scheepvaartkanaal zo goed als geen dienst meer behoeven te doen.
„In verband daarmede", aldus een schrijven van de Provinciale Waterstaat van Friesland aan het waterschap Friens, zou dit vaarwater, voorzover gelegen tussen de in open verbinding met de boezem blijvende vaarten de Moezel en het Zwin, in de toekomst als grondberging kunnen worden gebruikt. Het voordeel daarvan zou zijn, dat enige bezuiden de Kromme Grouw liggende percelen rechtstreeks vanaf de bij Friens staande boerderijen bereikbaar worden, terwijl de langs dit kanaalvak liggende dijken van de waterschappen Friens en de Leppedijk kunnen vervallen.

Lokkich is yn dy grutte 'tichtsmyt' periode, dit kerwei net trochgien en wy sadwaande bewarre bleaun binne foar in 2e 'Lekkerkerk'.
Wy binne no likernôch 40 jier fjirder en wer steane er grutte feroarings op priemmen. De besteande Rykswei 32 kriget der 2 banen by en soks hâld yn dat er nije brêgen en tunnels boud wurde moatte. By it útwurkjen fan de plannen dêrfan krije de ynstânsjes de kâns om tagelyk in hyltiden grutter wurdend probleem oan te pakken, nl. de hinder dy't beropsskiffeart en de rekreaasjeskipfeart fan inoar hawwe, yn it Margrytkanaal tusken de Snitsermar en Pikmar. Yn it wetterlân fan Fryslân binne mogelikheden oanwêzich om alternative rûte's te finen tusken Snitsermar en Pikmar, wêr't wy ek al earder wiidweidich oer skreaun hawwe.
Benammen yn ús gemeente Boarnsterhim dogge him op dit stuit ûntjowingen foar, dy't in oar ljocht skine litte op itjinge wat yn 1982 yn it Streekplan Fryslân op it romtelike mêd fêststeld is. Om in stikmennich te neamen:
a). De ruilverkaveling De Alde Jokse (Zwette-Zwinrûte).
b). It Untwerpplan lytse wettersport (ûntsl. lytse doarpen, kano's rûte's).
c). Ferbettering spoarline Rânestêd-nei it Noarden ta (Spoarbrêge moat omheech).
d). Oanliz fan in fytspaad fan Grou nei Jirnsum (Jirnsumersylsbrêge omheech).

It Jirnsumersyls 'pypke', trochfarhichte 1.55 m, sjoen oan'e Jirnsumer kant fan'e brêge.

e). Hersjenning Streekplan 1988 (Opwurdearring Kr. en Rj. Grou nei BM) (De Zwette-Zwinrûte nei D).
Al dizze ûntjowingen kinne posityf wurkje om de ynfrastruktuur, op it mêd fan'e wetterrekreaasje te ferbetterjen en út te wreidzjen, sûnder it miljeu en it lânskip geweld oan te dwaan. Ek de ekonomyske kant fan'e rekreative medalje mei net fergetten wurde en benammen net yn ús gemeente Boarnsterhim wêryn 25% fan ús minsken harren brea fertsjinje moatte! De skiednis leard ús, dat wy net nochris, letterlik en figuurlik sein 'de boat misse'. It wurd is no oan de Provinsjale en de Gemeentelike Besjoerders dy't de winsken fan harren kiezers wier meitsje moatte!

Jirnsum,
okt. '88

Yge Damsma.

Grou, haedplak fan Idaerderadiel.

Hoe lang soe dy âlde Sint-Piter fan Grou dêr al stien hawwe?
Noch altiid is er it middelpunt fan it doarp en fan fiere omkriten. De hege skoarstien fan Halbertsma's fabryk en de heechspannings-mesten stribje him nei de kroan. Mar it tsjerkedak mei it koepeltsje boppe de koer en de stompe toer binne en bliuwe it kenteken, hwêr 't men dit plak altiid wer oan ken.
Fóár de toer-en-tsjerke en de platte huzen dêr om hinne, blinkt it wetter fan de **Grou** en de **Pikmar**, dêr 't hjoed-de-dei de swiere motor-boaten, coasters en in inkelde stomboat op farre, en simmerdei hûnderten wite tuechjes, mar dêr 't by âlds de brede koffen en tsjalken mei har dûnkere seilen, en modderskûtsjes mei rjochte en kromme gaffels oer hinne strûsden. En hwa sil de motorjachten en -jachtsjes, de skouwen-mei-in-oanhingmotor fan de boeren fan 'e Burd, Site-buorren, Leechlân en Goanjehuzen telle, dy't fan moarns-ier oan 't jouns-let de weagen fan dizze wetters batsend en prústend oan skom jeije?
Grou is in plak, dat syn opkomst to tankjen hat oan it wetter. De natuer hie himsels dêr in paed socht troch klyn en klaei. It oerstallige wetter foun troch de **Grou** en de **Moezel**, it grinsstreamke tusken Friens en Grou, in útwei nei de Middelsé, dêr yn 'e kontrijen by Jirnsum. It lân, dat it tichtste by dizze streamen lei, krige by hege floeden fan 'e sé ôfsettings fan tûzenen fine klaeidieltsjes. Sa wie der ek by it tsjinwurdige Grou sa'n rêchje ôfset, dat de earste Grousters ta in wenplak útlokke hat. Doe't it séwetterpeil yn 'e rin fan 'e earste tsien ieuwen fan ús jiertelling stadich heger waerd, hawwe dy earste biwenners en har neiteam dy rêggen pleatselik forhege ta terpen en sa kin men hjoed-de-dei binoarden en bisuden de âlde stream, de Grou, twa terpen ûnderskiede, of miskien wol trije: 1⁰. de terp, dy't lein hat op it pôltsje efter **Lyts Biensma**, biwenner **Hette Bouma**, oan 'e Leechlânsdyk. Dêr binne âlde wetterputten ûntdutsen en is hiel hwat diggelguod foar 't ljocht kommen út 'e terpetiid. 2⁰. de terp, hwêr 't de tsjerke op stiet en in diel fan 't doarp, mar hwêr 't ik oan 't nou ta noch gjin archeoligica (terpefynsten yn dit gefal) fan seach. 3⁰. de terp, hwêr 't hjoed-de-dei it tsjerkhôf is.
Terp nr. 1 hat, krekt as nr. 3, it net oan doarpsfoarming ta bringe kinnen. De middelste, dy is it wurden. Dy waerd it sintrum fan in kolossael great doarpsgebiet, dat it hast oan in opperflakte fan 6000 pm ta bringt, **sûnder it wetter.** Om 1100 hinne bouwe de Grousters har tsjerke; de douwestien, oanfierd út fiere kontrijen (Eifel) tsjûgje der fan. Sint Piter of Petrus waerd de biskermheilige. Noch altiten fiere de Grousters yn oansluting mei de jierdei fan 'e doarps-patroan op 22 Febr. Sint-Piter-dei en dêryn binne hja trouwer, lit my mar gerêst sizze, it troust fan alle oare doarpen, dy't ek Petrus ta in patroan hiene, mar al lang op Sinteklaes oergien binne. Greate bisittingen hie de tsjerke, oan 't yn it **Wyldlân**, dêrjinsen yn it noard-easten fan it doarpsgebiet, ta.
Om de tsjerke fan St. Piter hat him troch de ieuwen hinne in fornaem diel fan it libben der geslachten ôfspile. Yn 'e Roomske tiid en it earste tiidrek fan it Protestantisme setten Sneins en op healdagen de boeren út alle wynstreken op it âlde doarp ta, om de mis by to wenjen of de preek yn 'e tsjerke of formanje by to wenjen. Ek foar it stoflik bistean foeren de boatsjes op 'e stompe toer oan, biladen mei it gemaek, of mei fleurich jongfolk, dat b.g. nei it Sint Piters-feest gong, of yn har jacht om sulveren prizen fochten. Grou is troch syn lizzing, nêst boeredoarp, ek skippersdoarp wurden. In pear ieuwen forlyn hie it forskate great-skippers as ynwenners, dy't hannel driuwen op de Eastsélannen of de Noardsé bifoeren. Bûterkeaplju kochten de waer fan 'e boeren en hwa tinkt yn dit forbân net oan ien fan 'e bruorren Halbertsma, in namme, dy't Grou, salang der sprake is fan in Fryske kultuer, foar altiid ûnstjêrlik makket. Grou, plak mei in mar-kante boerestân, mar ek mei in sterk yndustry-aksent. Ik eindigje mei de winsk, dat dizze twa folksgroepen elkoar forstean meije, en har ienheid, **dat is de doarpsienheid**, yn it mienskiplik greate forline fine meije!

O. SANTEMA.

op it boerd SIGAREN

Beide huzen binne no fan „It Beaken"

Zoete herinneringen en rijmelarij in een oud Grouster gastenboek

Door Marijke Schuilenburg

„ER KWAM EEN GEZIN uit de Gelderse streek. Met hong'rige maag, de snuiten wat bleek. Ze zeilden in Grouw. Met zon en met kou. Ze waren weer dik en bruin in een week." Deze en nog meer leuke rijmpjes, teksten en tekeningen zijn terug te vinden in het oude gastenboek van hotel Oostergoo in Grou. Bezitter van het boek is oud-eigenaar Berend Braam, die het hotel van 1930 tot 1980 samen met zijn vrouw en dochter uitbaatte.

—Het gastenboek dat Braam in 1938 van een gast cadeau kreeg, heeft altijd op hetzelfde tafeltje in de cafézaal van het hotel gelegen. Iedereen die wat kwijt wilde, een handtekening wilde plaatsen of een stukje omgeving van Grou in het boek wilde schetsen, kon zijn gang gaan. Zo af en toe kwam het voor dat het boek voor een dagdeel was verdwenen, omdat de gast op zijn of haar kamer in gotisch schrift een gedicht in het gastenboek schreef of er ergens in de natuur in ging zitten tekenen.

Het gastenboek is een verzameling van oude zoete herinneringen van watersporters, die uit alle delen van het land naar het hotel kwamen om hun geliefde sport te beoefenen. „Het hotel was gemoedelijk, net zoals de sfeer op het water. Die sfeer van iedereen groeten die je tegenkwam, was geliefd bij de mensen die van verre kwamen. Het ging er hier in die tijd amicaal aan toe", vertelt de tachtigjarige Berend Braam, die nu samen met zijn vrouw in Leeuwarden woont. Zelf keert hij nog geregeld in de zomer een keertje naar Grou terug om een hengeltje uit te werpen of een biljartje te spelen in de cafézaal van het huidige Oostergoo.

De vader van Berend Braam kocht het hotel in 1930 van een familielid. Voor die tijd zwaaide de familie Dokter de scepter in het fraaie hotel aan de Boarnsters hoek. Bekend is het verhaal over de manier, waarop Feike Dokter het hotel van de Grouster sociëteit 'De Hoek' kon overnemen. Er ging geen geld over de tafel, maar de belofte werd gemaakt dat de leden met gratis 'slokjes' werden terugbetaald. De leden lieten zich dit welgevallen tot de dag dat Feike van achter de bar riep: „Noch ien slokje en de saak is kyt".

De familie Dokter opende in 1917 het eerste gastenboek van hotel Oostergoo, waarin de handtekeningen werden verzameld van alle mensen die de gelegenheid tot aan 1927 bezochten. Het mooiste moment uit die periode was de komst van koningin Wilhelmina, die ook haar signatuur in het gastenboek achterliet.

Dat Oostergoo ook aantrekkingskracht had op een groot aantal schilders en andere kunstenaars, blijkt uit de vele pentekeningen en schilderijtjes die op de pagina's werden vastgelegd. Een welkome gast in Oostergoo was de Friese schilder Ids Wiersma, die altijd zo snel mogelijk naar zijn kamer op de bovenzaal vertrok, om van hieruit het fraaie uitzicht over de Grou te schetsen. Opvallend is ook de tekening van een vrouw die samen met haar man de eerste huwelijksnachten in Grou doorbracht. In zoete kleuren heeft zij zichzelf in een bootje dobberend op het water getekend, omringd door rietstengels, de mooiste natuurpracht wat dit deel van Friesland maar kan bieden en een stralende zon aan de hemel. „Alles was vorstelijk; het weer was grouwer dan Grouw. Maar wat zegt het weer voor huwelijksreizigers die toch overal zon zien", schreef de vrouw onder haar tekening. In het gastenboek staat ook een ragfijne tekening van schilder Joost Spier die een schets van een hooiwagen langs de oever van de Grou in het boek achterliet.

• *Spiekbriefjes*

De gasten kwamen van heinde en verre. Uit Twente kwamen geregeld grote textielfabrikanten als de familie Bendien uit Almelo en de familie Menco uit Enschede over om op dit geliefde adres vakantie te vieren. In het boek ook twee foto's van de leden van de Friese K.P. die in de oorlogsjaren de gevangenis in Leeuwarden overvielen. In 1963 overnachtten de oud-verzetsstrijders in gezelschap van drs. Lou de Jong in Oostergoo om de vriendschapsband die tijdens het maken van de film 'De Overval', was ontstaan „te hernieuwen en te verstevigen," zo schreef een onbekend gebleven schrijver in het boek.

★ *Een bladzijde uit het gastenboek met een gedicht en een tekening.*

De opvallendste gasten van hotel Oostergoo waren ongetwijfeld Wim Kan en Corrie Vonk, die meerdere malen bleven slapen wanneer zij in Leeuwarden op moesten treden. „Wim Kan waarschuwde het kamermeisje iedere keer weer: Je mag wel op onze kamer komen, maar het bed laat je zoals het is. De conferencier had op het bed namelijk al zijn spiekbriefjes verspreid die precies in die volgorde moesten blijven liggen", vertelt Berend Braam, al bladerend door het vergeelde boek.

Een donkere periode brak aan in 1975 toen de bovenetage van het hotel in de nacht van 11 februari door brand werd getroffen. „Deze nacht was zelfs te gast, de oude foliant. Bijna verloren en verast in de plotselinge brand, die 11 februari even na enen Oostergoo verrast. Gelukkig is het niet verdwenen, we hebben erop gepast," schreven buurtbewoners op bijna de laatste pagina van het boek, ter herinnering aan die nacht waarin Braam halsoverkop vanuit Leeuwarden naar Grou moest komen.

★ *Berend Braam van hotel Oostergoo in Grou toont het werk, dat schilder Germ de Jong na zijn vertrek in het gastenboek achterliet. (Foto Hans Slotboom)*

Sjoerd Budstra
mei op it
skoukûske
Kees fan Wiggele
Kleinhuis

Yn Grou Kees Boef
neamd.

Jubilerende spaarbank biedt Grou carillon aan

1989

Grou-Aan het slot van zijn traditionele toespraak vanaf het podium op "It Grien" zaterdag jl. had Sint Piter nog een belangrijke en verrassende mededeling in petto voor de zeer talrijke aanwezigen in het centrum van het 'âlde' Grou.
Sint Piter vertelde, dat de spaarbank 'Mid-Fryslân' te Grou vanwege het 75-jarig bestaan van de bank heeft besloten Grou een carillon in de Sint Pitertoren aan te bieden.
Uit naam van de spaarbank bood de goedheiligman het carillon aan het dorp aan, dat direkt daarop, op een teken van Zwarte Piet, zeer toepasselijk 'Ik wit ien dei yn't jier' speelde.

Het carillon
Sedert de aanbieding door Sint Piter zaterdag jl. is het carillon elk uur te beluisteren. Het carillon speelt voorlopig vlak voor elk vol uur, 's morgens vanaf 10 uur tot 's namiddags 6 uur; zondags vanaf 12 uur. Het carillon in de Grouster toren bestaat uit 18 klokken op basis van g2 volgens de reeks g2-a2-b2-chromatisch-d4 met een totaal gewicht van 648 kg, waarbij 'chromatisch' staat voor 'met halve tonen opklimmend'. De grootste klok vermeldt het volgende opschrift: 'Sparbank Mid-Fryslân, Grou (1914-1989) kariljon ta eare fan Grou. It bestjoer'.
Het carillon bevat een uitgebreid repertoir, waaronder een groot aantal Friese melodiën, o.a. bekende 'sankjes' van de hand van dokter Eeltsje Halbertsma. Voor het carillon is een jaarprogramma van melodiën vastgesteld, waarbij met de indeling van de liedjes rekening is gehouden met de vier jaargetijden. Daarnaast biedt het carillonprogramma ruimte om melodiën bij bijzondere gelegenheden te spelen, zoals bijvoorbeeld met kerstmis. Verder zal het carillon ook op Grouster koopavonden spelen.
Nadere bijzonderheden omtrent het jaarprogramma van het carillon zullen in de loop van dit jaar in de Mid-Frieslander worden vermeld.
Het klokkenspel is geleverd en geïnstalleerd door de Koninklijke Eijsbouts, klokkengieterij en fabriek van torenuurwerken b.v. te Asten (N.B.).

Tussen de grote klokken en de galmgaten was precies plaats voor het carillon.

De spaarbank
Het carillon betekent voor Grou en zijn inwoners, maar ook voor zijn gasten een waardig geschenk van de 75-jarige spaarbank, die op 14 mei 1914 onder de naam Nutsspaarbank werd opgericht en waarvan de eerste bestuursleden waren: O. Greebe, L. Lykles, L. Lyklema, A. Prins en P. van Riesen. 75 Jaar voor de bank in Grou is niet oud, maar voor 1914 was er een particuliere bank, die beheerd werd door de heren Dijkstra en Nijdam. Deze bank was zondagmorgens ook geopend. Dan konden 'boerefeinten en fammen' geld storten. Na de tweede Wereld Oorlog breidde de bank zich uit door de geldsanering. Bestuursleden in die jaren waren meester Scheffer (1937-1956; schoolsparen), J.J. Deelstra (1946-1955; penningmeester), R.M. Bergsma (1948-1964), E. IJsselstein (1949-1976) en W. Leenstra (1949-1986).
De bank groeit en er wordt zitting gehouden in de Nutsbewaarschool, vroeger in het gemeentehuis te Grou en in de kerkkamer van de Doopsgezinde Kerk.
In 1955 komt Hoekstra als penningmeester in het bestuur. De kaartenbakken werden aan een juk, eerst door Sixma en later door Engelsma bij penningmeester van huis gehaald; het publiek denkt dat daar het geld in zit. In 1956 volgt meester Tichelaar meester Scheffer op (1956-1967) en in 1964 komt de heer B.H. Braam in het bestuur (tot 1978).
In 1958 wordt voor *f* 58.000,- een nieuwe bank aan de Mr. P.J. Troelstrawei 6 gebouwd. Er worden nu drie avondzittingen gehouden plus zaterdagmiddag. De bank staat in het middelpunt van de belangstelling te Grou.
In 1969 komt er een drastische verbouwing (kluis en kluisloketten) en een nachtkluis, die onderverhuurd wordt aan de Amro-bank. De bank was nu iedere middag open plus twee avonden in de week. De naam was inmiddels gewijzigd in Bondsspaarbank Grouw.
1 Januari 1976 werd een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de Friesland Bank te Leeuwarden. De naam werd gewijzigd in 'spaarbank Mid-Fryslân'. Het huidige bestuur wordt gevormd door F.J. Hoekstra, D. van der Mei en R. Leenstra. De bank is onder supervisie van de Friesland Bank uitgegroeid tot een middelgrote bank volgens Friese begrippen.
De bank staat midden in het dorpsleven en daarom heeft het bestuur besloten wegens het 75-jarig bestaan een carillon aan het dorp aan te bieden, als waardering voor de jarenlange hechte en vertrouwde band met Grou en zijn inwoners. Het bestuur kreeg volledige medewerking van de kerkvoogdij van de Nederlands Hervormde Kerk te Grou.

Sint Piter komt aan in verregend Grou

GROU - De populariteit van kindervrienden als Sint Nicolaas en Sint Piter laat zich niet beïnvloeden door een beetje slecht weer. Dat bleek zaterdagmorgen weer eens in Grou, toen een doornatte Sint Piter door een blije menigte van honderden kinderen, volwassen Grousters en oud-Grousters welkom werd geheten bij zijn jaarlijkse intocht. Tot tien minuten voor het aanleggen van de boot leek het er rond de aanlegsteiger overigens op, dat Grou de rustigste Sint-Piterviering sinds jaren zou gaan beleven.

In recordtempo stroomde de Nieuwe Kade bij hotel Oostergoo, sinds jaar en dag de vaste plaats van aankomst van de Sint, echter vol. Vooral kinderen verdrongen zich achter de hekken om hun weldoener - gehuld in een witte tabberd met rode versierselen, precies andersom als bij zijn Spaanse geestverwant - aan te kunnen raken.

Burgemeester Bernhard Holtrop toonde zich in zijn welkomstwoord buitengewoon verheugd, dat er ondanks het slechte weer nog zoveel Grousters waren komen opdagen. Hij wees er op, dat „Grou sûnt ferline jier grutter, mar tagelyk lytser wurden is." Groter, omdat Grou zich als laatste plaats van Boarnsterhim verrijkt zag met een vereniging voor plaatselijk belang, kleiner omdat de naam tegenwoordig zonder w dient te worden geschreven. Sint Piter: „Wy ha de diskusjes dêroer natuerlik goed folge. Wy dogge dêr dit jier ek oan mei, want hjoed riid ik op in Frysk hynder. Tige pittich."

Sint Piter bracht voor de Grousters, naast een vracht cadeautjes, ook nog een andere verrassing mee. Namens de jubilerende spaarbank Mid Fryslân bood hij Grou een klokkenspel aan, dat van uit de toren van de Sint Piterkerk in de gure februariwind zijn eerste deuntje liet horen. Dat de tonen geheel verwaaiden en verregenden, mocht de pret niet meer drukken. In het bijzonder niet voor de schooljeugd van Grou, die zich immers naast het jaarlijkse Sinterklaasfeest ook nog eens verzekerd weten van een bezoek van 'hun' tweede kindervriend.

Beschermd door paraplu's bereidde de Grouster menigte Sint Piter een warm welkom, ondanks het gure weer.

Grote zwerfkei gevonden bij aquaduct Grou

GROU – Werknemers die bezig zijn aan de bouw van het aquaduct onder het Prinses Margrietkanaal bij Grou zijn afgelopen week gestuit op een bijzondere grote zwerfkei. Volgens archeoloog J. K. Bosker gaat het om een bijzonder groot exemplaar van een 'piterlit' uit Finland. Normaliter zijn de stenen die in Nederland worden aangetroffen veel kleiner dan de zwerfkei die bij Grou is gevonden. Deze steen heeft een doorsnee van één bij 1,60 meter. Bij het graven van de tunnel onder het PM-kanaal is overigens heel duidelijk het variabele bodemprofiel te zien. Zoals bekend gaat het afgegraven zand naar de Alde Feanen bij Earnewâld waar het gebruikt wordt voor het dempen van sloten.

Brug J. W. de Visserwei verlaat Grou

20-12-89

GROU - De brug in de J. W. de Visserwei in Grou heeft gistermiddag plaats gemaakt voor een drijvend ponton voor voetgangers en fietsers. De oude 1,10 meter hoge brug is overgenomen door de gemeente Leimuiden en zal daar over het water naar toe worden vervoerd. Voetgangers en fietsers die de Rjochte Grou willen oversteken, zullen het een jaar lang met een tijdelijke voorziening moeten doen. Pas dan zal er op deze plaats een nieuwe beweegbare brug komen, met een doorvaarthoogte van 1,50 meter. De nieuwe brug is alleen toegankelijk voor het langzame verkeer. Het autoverkeer dat uit Grou richting Warten (of andersom) wil rijden, moet met ingang van vandaag de brug in de nieuwe weg over het bedrijventerrein Biensma nemen.

HEDEN VINDT HET VERLEDEN IN GROUWSTER BOEKHANDEL

Musea zetten de deur op een kier naar de geschiedenis. En jaarlijks drommen honderdduizenden mensen samen rond de vitrines met relikwieën uit een grijs verleden. Veel amateur-historici en liefhebbers gaan echter nog een stap verder en willen zelf de dikke deken der tijd een stukje oplichten. Een hulpmiddel hierbij kunnen de oude prenten en kaarten zijn, die laten zien hoe de dorpen, steden en het landschap er uitzagen vóór de landbouw-mechanisatie, ruilverkaveling en industrialisatie.

Volgens Nanne Brolsma is het zeer moeilijk om aan goede en zeldzame oude prenten en kaarten te komen.

De grootste privé-collectie oude prenten en topografische kaarten, zo'n tweeduizend in getal, is te zien bij Boekhandel Friso in Grouw. In de zaak van Nanne Brolsma vindt het heden 't verleden. 'Ik vind het gewoon leuk om te zien hoe het er vroeger uitzag. Vooral met oude kaarten en prenten is het verschil met nu goed te zien', vertelt Brolsma. Deze woorden kunnen 't best als een understatement worden beschouwd, want het hele leven van Brolsma staat in het teken van zijn hobby. De grondslag voor de verzameling werd gelegd door zijn vader Lieuwe Brolsma, die in 1949 het bekende bedrijf Friso, toen nog boekhandel, bibliotheek en drukkerij, overnam. Bij dit bedrijf werd ruim vijftig jaar de plaatselijke krant Frisia gedrukt. Mijn vader was erg in de geschiedenis van Friesland geïnteresseerd en hij is in 1952 met verzamelen begonnen. Ik heb zo'n 25 jaar geleden de collectie overgenomen. Mijn vader wist precies te vertellen hoe oud een kaart was. En hij heeft ook de collectie van het Fries Museum aangevuld. Zo ver ben ik natuurlijk nog lang niet. Maar je leert er iedere dag iets bij'.

Ortelius-atlas

De oudste kaarten van Friesland in de winkel van Nanne Brolsma stammen uit de Ortelius-atlas, die in 1580 verscheen. De liefhebber moet hier echter wel een lieve duit voor betalen. Volgens Brolsma zijn de kaarten uit militaire noodzaak ontstaan. Ook al zijn de oudste kaarten vrij onnauwkeurig. Na 1600 kwamen de atlassen voor een groter publiek beschikbaar. Dit waren vooral de rijke burgers en kooplieden. Zo'n atlas werd met de hand gedrukt en ingekleurd en was in die tijd een zeer kostbaar bezit. Nanne Brolsma illustreert de onnauwkeurigheid van de eerste kaarten aan de hand van een voorbeeld. Zo staat er op een aantal oude kaarten een afbeelding van een eiland tussen IJsland en Groenland met de naam Frislant. Hoe origineel de naam ook moge klinken, wie op de wereldbol kijkt zal tevergeefs zoeken. Het land heeft alleen in de gedachten van de kaartenmakers bestaan.

Naast de kaarten heeft Friso een zeer uitgebreide collectie prenten met 't thema Friesland. De bekende tafereeltjes met schaatsenrijders waren vroeger al een geliefd onderwerp voor kunstenaars. Maar ook de Oldehove in Leeuwarden heeft veel tekenaars geïnspireerd. Je kunt rustig stellen dat Brolsma van bijna alle dorpen en steden wel illustraties heeft. De ware fans tellen voor deze prenten en kaarten behoorlijke bedragen neer. 'Vroeger kwamen hier veel verzamelaars. Maar betaalde je in de jaren vijftig honderd gulden voor een kaart, nu is dat het tienvoudige. Tegenwoordig dienen de kaarten vooral als relatiegeschenk voor bedrijven. Of ze worden door gemeenten aangekocht om de raadszaal op te sieren.

Volgens Nanne Brolsma is het zeer moeilijk om aan goede en zeldzame oude prenten en kaarten te komen. Daarom zijn ook veel collega's voor hem op zoek. 'Soms wordt hier wel eens iets door particulieren aangeboden, maar het meeste komt toch van collega's. Alles wat ik binnenkrijg heb ik weleens in handen gehad. Waar ik nu nog naar op zoek ben, zijn oude kaarten van Grouw en omgeving. Maar daar zijn er niet zoveel van'.

ROELOF BOTTEMA

Foto's: Johan Witteveen

Gezicht voor de Haven van Harlingen, zo als het zich vertoonde op den 26 January 1823.

Grootste parketshowroom van het Noorden
friesland parket
Schans 1 - Heerenveen - Tel. 05130-26507
Marowijnestraat 30 - Leeuwarden - Tel. 058-884317

LEEUWARDER COURANT DONDERDAG 20 APRIL 1989

Feestmaaltijd Tafeltje Dekje

GROU - In Grou werd gistermorgen de veertigduizendste warme maaltijd van Tafeltje Dekje uitgereikt. Rinske van der Hei ontving het 'jubileum-diner' uit handen van Fokje Dijkstra-Bloemsma, projectleidster van Tafeltje Dekje. Mevrouw Van der Hei mocht tevens als eerste de nieuwe maaltijdcassette uitproberen. Het gaat om een goed geïsoleerd koffertje, waarin de maaltijden nog beter warm blijven. Tafeltje Dekje is in Grou ondergebracht bij de UVV (Unie van Vrijwilligers). De maaltijden worden klaargemaakt in verzorgingstehuis Nij Friesmahiem te Grou. In totaal maken twintig[illegible] gebruik van deze voorziening. Op de foto pakt projectleidster Dijkst[illegible] de veertigduizendste maaltijd van de versierde wagen.

Fyd Eisinga yn 1933
1ste prijs yn Sneek
Sneek rit lewe medaljes
op (1 hom yn 15 1/5 sec)

Per bakfiets bezorgt de Grouster hardrijder op de korte baan P. Eisinga de melk bij zijn klanten.

A. Adema uit Grou, die tijdens de lange-baan-wedstrijden in Leeuwarden de 500 meter reed in 49,5 sec. Hier is hij op weg naar zijn werk.

Uit:
Fan Fryske Groun
1 maart 1940

Stie yn
Friesland Post
Febr 1990

Sigarenmagazijn 'Deli' van Roel v.d. Schaaf na ± 50 jaar dicht

Grou-Veel Grousters zullen het inmiddels wel gemerkt hebben. Het sigarenwinkeltje aan de Raadhuisstraat, waar Roel v.d. Schaaf ongeveer 50 jaar de scepter zwaaide, heeft definitief haar deuren gesloten. Het gezellige knusse winkeltje, waar menig Grouster niet alleen binnenkwam voor zijn of haar rokertje, maar waar ook altijd tijd was voor een praatje, heeft een nieuwe eigenaar.
In 1937 werd het winkeltje, waar toen niet alleen sigaren en sigaretten werden verkocht, maar ook textiel, eigendom van de ouders van Roel v.d. Schaaf.

Gedwongen door familie-omstandigheden, werd de toen nog jeugdige Roel ook al snel ingeschakeld bij de verkoop.
Dat dit het begin zou zijn van haar nu dus ± 50-jarige carrière had zij toen niet kunnen denken. Roel Hooghiemster, zoals toen haar meisjesnaam was, trouwde in 1946 met Jan (Jentsjes) v.d. Schaaf. Zij kregen 2 kinderen, Reino en Jentsje een is inmiddels beppe van 4 kleindochters. Echtgenoot Jan, van oorsprong timmerman, begon in 1958 ook voor zichzelf in de botenbouw. Een ondernemend echtpaar dus.

Het winkeltje heeft onder de v.d. Schaaf's niet alleen dienst gedaan als verkooppunt. De uitreiking van prijzen van wedstrijden van de Koninklijke zeilvereniging 'Oostergoo', tijdens de Oostergoomerke, vond er op zondagmorgen plaats. Ook tijdens de F.F.F.-feesten deed het dienst als verzamel- en prijsuitreikingsplaats. Het bijzondere van het winkeltje is, dat er in al die 50 jaar praktisch niets aan veranderd is. Alleen de toonbank heeft eens een andere plaats gekregen en verder werd de textiel vervangen door lektuur. De laatste 13 jaar heeft Roel v.d. schaaf het winkeltje alleen gedreven. Mede in verband met haar gezondheid begon haar dit toch steeds zwaarder te vallen. Uiteindelijk is deze zomer dan ook het besluit om te stoppen gevallen. De klanten zullen Roel missen en Roel toch ook haar klanten. Want zoals ze het zelf formuleert „it wie hjir in oanrinhûs" en dat brengt natuurlijk veel gezelligheid met zich mee. Maar ja, wat meer vrije tijd op deze leeftijd is toch ook fijn. Met haar hopen we dat Roel v.d. Schaaf nog lang van haar vrije tijd mag genieten.

Roel v.d. Schaaf bij haar winkeltje.

Momentopname van bouw aquaduct bij Grou

juny '69

GROU - De werkzaamheden voor de bouw van het aquaduct in de te verdubbelen Rijksweg 32 bij Grou zijn in volle gang. De foto biedt een goed overzicht van alle bedrijvigheid langs het kanaal. Aan de rechterkant van het Prinses Margrietkanaal is aannemer Bachy Nederland, een dochteronderneming van Ballast Nedam, bezig met de aanleg van de 32 meter diepe diepwanden, die straks het water moeten keren. Aan de rechterkant staat ook de bentonietcentrale waar de steunvloeistof wordt gemaakt waarmee straks de sleuven worden gevuld. Het oude stoomgemaal Leppedyk is inmiddels afgebroken. Op de linkeroever rijden bulldozers af en aan met zand voor de aanleg van de werkwegen. De nieuwe verdubbelde snelweg zal aan deze kant over het gedeelte lopen waar inmiddels de bomen zijn gekapt. Daarna zal de weg, net voor de BB-bunker, richting de oude snelweg afbuigen. Op de achtergrond Grou.

De nieuwe bank in Grouw

De recreatie is voor Grouw van grote betekenis geworden. Voor de dienstverlenende bedrijven betekent dit onder meer dat men zich op een veelzijdig publiek moet instellen. Dit geldt uiteraard ook de Raiffeisenbank. Verbreding van de dienstverlening schept ook problemen. Mede naar aanleiding hiervan heeft men in Grouw een nieuw bankgebouw gesticht, dat korte tijd geleden door de burgemeester van Idaarderadeel is geopend. Het modern ingerichte kantoor biedt de mogelijkheid de klanten op vele wijzen van dienst te zijn.

Bolwerk
aug. 1969

Grou kanshebber voor Freule-zege

door Hijlko R. Broersma

Voor de jongenscategorie is elk seizoen de Freulepartij in Wommels het hoogtepunt. De villa van de Freule is een felbegeerde wisselprijs. De eerste Freule leverde in 1903 winst op voor de k.v. 'Onder Ons' uit Oosterlittens en de laatste winnaars waren Jouke de Jong, Martin Sijtsma en Luitzen Idsardi voor de afdeling 'Klaas Boorsma' uit Zweins. Beide afdelingen maken op de Freule van 9 augustus a.s. geen kans.

Seizoensoverzicht

Op het moment dat deze kopij bij de drukker ingeleverd moest worden, stonden er voor de Freule nog drie afdelingspartijen op het programma. En wel op zondag 16 juli in Makkum en het weekend van 5 en 6 augustus in Witmarsum en Franeker.

Het seizoen begon 7 mei in Kimswerd met 34 parturen op de lijst (10 meer dan 1988). Tzummarum (Willem L. Heeringa, Peter Zuidema en Simon Broekstra) won in de finale van Berlikum (Klaas Holst Meijer, Frans Kuperus, Wiebren van Wieren). De overige prijzen waren voor Beetgum, Franeker en Dronrijp. Op 21 mei in Menaldum (38 parturen) was Tzummarum opnieuw de sterkste. Nu bleef men Franeker in de eindstrijd de baas. Voor Franeker kaatsten Richard van Wier, Arnold Terpstra (ook een goede tafeltennisspeler) en Robert Hooghiemstra.

Hielke Hylkema

Grou: Gerrit Groen, Hielke Hylkema, Robert Bouma en begeleider Jan Hylkema

Grou won de kleine premie voor St.-Jacob en Franeker 2. Deze derde prijs betekende het begin van vijf overwinningen op rij: 28 mei Harlingen; 4 juni Huizum; 10 juni de Bond in Beetgum; 11 juni Burmaniadag in Leeuwarden en 24 juni de Rollingswier-partij in Achlum. Drie keer was Tzummarum verliezend finalist, naast Franeker en Berlikum elk één keer.

Derde prijzen waren er voor Dronrijp 2x (Niels van der Hem, Wiebe Visser en Martin van Ekelenburg), Tzummarum, Berlikum en Raerd-Poppenwier (Ynso en Durk van der meer met Fokko Kooistra).

De belangrijkste zege voor Robert Bouma, Hielke Hylkema en Gerrit Groen van de afdeling 'it Wetterlân' Grou was dus de Jongensbond in Beetgum. Uit een lijst van 40 parturen versloegen zij in de finale Tzummarum met 5-4 en 6-0. Op die stand retourneerde Gerrit Groen de bal voor de kaats. In de halve finale kreeg Berlikum met 5-3 6-4 klop van Grou. De andere prijzen op de Jongensbond waren voor Franeker en Dronrijp.

Grou favoriet

De grootste kanshebber voor de zege is dus ongetwijfeld Grou. Vorig jaar bleef Grou op de zesde prijs steken na verlies tegen de latere winnaar, Zweins.

Naast balkeerder Robert Bouma is Gerrit Groen voorinse en voorbest opslager, terwijl Hielke Hylkema achterin staat en de voorminst opslag voor zijn rekening neemt. De pake van Gerrit, ook Gerrit geheten en een paar jaar terug overleden, was een bekend eersteklasser uit St.-Anna destijds. Hij stond bekend om zijn soepele polsslagje. Pake Gerrit won nooit de eerste prijs op de Freule en ook heit Bôte bleef 25 jaar terug steken op de premie. Dat na een incidentrijke finale in 1964 met Flip Soolsma en Piet Keizer voor St.-Anna tegen Oosterlittens met Romke en Arjen Toering plus Paulus Zijlstra. Heit Bôte is trainer van het partuur van Grou sinds een jaar of zeven en gaat dit seizoen 's zondags mee als begeleider. 's Zaterdags is Jan Hylkema, de vader van Hielke, de begeleider.

– *vervolg op*

Elke dinsdag en donderdag wordt er o.l.v. Bôte Groen (in bezit van het kaatstrainersdiploma) getraind. Verder trainen Gerrit en Hielke nog een avond met elkaar, waarbij vooral het naar elkaar tikken van de bal over een afstand van zo'n 20 meter centraal staat.

Als het loopt is de opslag het sterkste onderdeel van Grou. Trouwens, bij de jongens ligt steeds bij de opslag de grote winst. Tot die conclusie komt ook bondstrainer Jan de Groot uit St.-Anna. In een artikel in het bondsorgaan stelt hij verder het volgende: ,,De vastheid ontbreekt bij de meesten nog en dat is een trainbaar onderdeel. Als je dus een degelijk partuur hebt (kaatsen bij de middellijn en vaste opslag), dan kom je een heel eind. De training zal zich dus moeten richten: 1e vastheid van de opslag; 2e plaatsen van de uitslag. Aanpassingen in de spelregels (bijvoorbeeld opslag verlengen) is zinvol voor de A-klas bij d.e.l. (gebeurt al), maar nog niet voor afdelingswedstrijden omdat het niveau in de breedte nog niet voldoende is''.

Voor Gerrit Groen en Hielke Hylkema (beiden 16 jaar) is het de laatste Freulekans. Ze wonnen dit jaar al drie klokjes (Huizum, Leeuwarden en Achlum), maar alleen het Freuleklokje telt.

Andere kanshebbers zijn bijvoorbeeld Tzummarum, Berlikum, Franeker en Raerd-Poppenwier. Tzummarum heeft in Peter Zuidema en Simon Broekstra jeugdige nieuwelingen met opslager Willem Heeringa. Ze wonnen niet voor niets de eerste twee wedstrijden.

Outsiders zijn Dronrijp, Beetgum, St.-Jacob en Menaldum.

'Alles út 'e kast, ek al giest dea'

WOMMELS - Flip Soolsma stak pal voor de finale het vingertje omhoog richting Gerrit Groen. „Wat ons vijfentwintig jaar geleden is overkomen, dat gebeurt dij vandaag niet hè. Daar kan ik van opaan?" riep hij. Gerrit Groen had het begrepen. Hij zou alles doen wat in zijn vermogen lag om de Freulewinst te pakken. Al was het alleen maar voor zijn vader Bote, die precies vijfentwintig jaar geleden met Flip Soolsma en Piet Keizer met St. Anna sneefde in de finale tegen Oosterlittens. Waar zijn vader de finale destijds op 5-4 en 6-2 verloor, daar ging nu Gerrit Groen met zijn Grouster maten met dezelfde eindstand de boot in. Weg Freuledroom.

Terwijl na de laatste slag de Franekers aan hun vreugde middels een woeste omhelzing uiting gaven, stond Gerrit Groen in het perk. Verslagen, gebroken. Hij kon zijn tranen even niet bedwingen. Hij werd getroost, gecomplimenteerd met die mooie partij, maar hij hoorde het amper. Ook al probeerde hij zich een half uur later weer op te monteren. „Een moai klokje," sprak hij zichzelf toe, daarbij het gewonnen horloge bekijkend. „Mar wa wit it oare jier noch wa't de nûmer twa wie? Net ien. Want in twadde priis telt net." Het was de laatste kans voor Gerrit Groen, volgend jaar is hij te oud om aan de Freulepartij te kunnen deelnemen.

Twee coaches

Grou heeft twee coaches, Bote Groen en Jan Hylkema. Op zaterdag gaat doorgaans Jan Hylkema met de Grousters op stap, op zondag is het meestal Bote Groen. Gisteren vormden ze een combinatie. Omdat Grou dit jaar al zes keer had gewonnen, wisten ze dat ze het te kloppen partuur waren. Ze gingen ook maar voor een prijs: de villa van de Freule, de wisselprijs, moest mee naar Grou. Voor het eerst. Om niets aan het toeval over te laten werd Hielke Hylkema zondag rust gegund voor de partij van gisteren.

Hielke Hylkema was moe en toen moest de finale nog beginnen. „Ik fernaam it tsjin Bitgum al. It gie doe al minder. Dêrom ha ik de earste fjouwer omlopen ek net foarbêst opslein, it hoegde ek net. Mar yn 'e finale moat alles noch in kear út 'e kast, ek al giest dea. Dan dy bal op fjouwer om trije en seis gelyk, dat wie de slach. Ik koe se net mear tsjin de grûn krije. It wie wurgens."

In schril contrast tot de verslagenheid bij Grou stond de vreugde bij Franeker. Aanvankelijk liep het dit seizoen helemaal niet naar wens, Franeker pakte wel eens een prijs, maar kwam nooit veel verder. Zondag won Franeker echter en dat gaf kennelijk vleugels. Richard van Wier, 16 jaar: „Midden in het seizoen is het omgeslagen bij ons. Na een door elkaar loten wedstrijd in Grou raakte ik beter in vorm. We hadden natuurlijk ook een mooi lot vandaag, maar in die eerste partij tegen Berlikum moesten we wel direct op scherp staan."

Robert Hooghiemstra, ook zestien jaar, zat in de finale aanvankelijk vol twijfels: „Vooral toen we met vier om drie achter kwamen. Het liep niet. Ik werd zenuwachtig en ik raakte het zicht op de bal kwijt. Terwijl ik zondag alles nog raakte. Toen het vijf om vier voor ons werd, dacht ik: nu kan het niet meer stuk." Richard en Robert wisselden regelmatig even in het perk. Taktiek, zo bleek. Robert Hooghiemstra: „We bekijken het eigenlijk per wedstrijd. Richard heeft beter zicht op snelle ballen, maar is minder goed op die hele hoge. Daarom wisselen we wel eens."

Bert Jaap Dijkstra, de opslager van Beetgum, was ook een illusie armer. „Wy hiene in kâns, ik ha echt dreamd fan in gouden klokje." Het Beetgumer partuur valt volgend jaar volledig uiteen en het is volgens Bert Jaap Dijkstra nog maar de vraag of Beetgum dan weer een representatief partuur op de been kan brengen. De winnaar van gisteren is misschien tegelijk de verliezer voor volgend jaar. Zweins won vorig jaar, maar was nu niet aanwezig, want er waren geen jeugdkaatsers meer voorhanden.

De grote verrassing was IJsbrechtum. Nog nooit was er een prijsje gewonnen en nu plotseling de vierde op de Freule. Het kon niet op. Gerrit de Jong, ex-eerste klasser en begeleider, maakte na de winst tegen Wommels een vreugdedansje. „Noch noait in pryske wûn en no dit. Mar wy hiene ek net ûngelokkich lotte en wa't dan ek noch it gelok mei hat, wint," sprak een tevreden Gerrit de Jong, niet in de laatste plaats omdat zoon Jacob deel uitmaakte van het partuur.

De afdeling IJsbrechtum ligt wat aan het voeteneind van het kaatsgebied. Men doet er echter van alles aan om het peil wat omhoog te krikken. In Anne Hiemstra is al een heuse trainer aangetrokken, die door de verenging zelf wordt bekostigd. „Wy binne as feriening net grut, mar der is ek safolle oars," aldus De Jong. „Wy sitte flak by de stêd. Dêr hast tennisbanen, it volleyballen en de silerij. Der is in protte konkurrinsje foar it keatsen."

In tegenstelling tot de eerste klassers is coaching bij de jongens wel degelijk zinvol. Gerrit de Jong: „Praatst wat op dy jonges yn, besykest se rêstich te hâlden. Folkert kin bêst wol wat opslaan, mar is faaks te gek. Hâld de ballen der mar wat yn, dat is it bêste. Wat deeglik keatse." Zoon Jacob is het evenbeeld van zijn vader, een rasechte voorinse. Gerrit: „Mei opslaan kin der krekt yn, mar dan hâldt it ek op." Het zint De Jong niet dat bij de jongens 14-16 jaar de A-klassers meer privileges genieten dan de B-klassers. De Jong: „Ik soe dat graach oars sjen. Dy jonges yn 'e B-klasse litte se mar wat oanrommelje. Lûk de jonges dy't dêryn aardich meidwaan kinne, der ek by. Dat soe ik graach sjen wolle."

Het publiek genoot. Van die felle, jonge, enthousiaste kaatsers. Van de tussenspelsituaties zoals die in het 'grutte spul' nog maar weinig voorkomen, maar bij de jongenskaatsers des te meer. En van het milde zonnetje. Kortom, het was Wommels op zijn best op deze Freuledag, waar scheidsrechter Appie Knol uit Blaricum in het zonnetje werd gezet omdat hij zijn 250ste kaatswedstrijd leidde. Knol zag echter als oud-Harlinger met gemengde gevoelens dat kaatsvereniging De Eendracht er niet in geslaagd was een jongenspartuur af te vaardigen. Terwijl Harlingen in het verleden, ook op de Freulepartij, zulke mooie kaatssuccessen wist te boeken.

(G.K.)

Publieksfavoriet Grou gaat strijdend ten onder

Franeker heeft op 'Freule' alleen in finale tegenstand

Door Gerrit Kloosterman

WOMMELS - De afdeling Jan Bogtstra uit Franeker slaagt er steeds weer in goede jongenskaatsers af te leveren. Een bewijs dat er veel aandacht aan de jeugd besteed wordt, al telt in een stad als Franeker ook 'de macht van het getal.' Na een onderbreking van een jaar won opnieuw het afdelingspartuur van Franeker de Freulepartij in Wommels. In een enerverende finale werd het hevig tegenstribbelende Grou, dat dit jaar in de jongenscategorie met zes zeges het meest succesvol was, op 5-4 en 6-2 verslagen.

De verhoudingen waren voor de finale een beetje scheef gegroeid. Franeker had met een minimum aan inspanning de finale gehaald. Het kon zich rustig voorbereiden en opladen voor de eindstrijd, dit in tegenstelling tot het duo Henk Hylkema en Gerrit Groen van Grou. Die moesten nog eens tot op de bodem, terwijl op hun fysieke gesteldheid al een enorme aanslag was gepleegd.

Franeker werd vooraf alom getipt als winnaar, maar Grou toonde een bewundernswaardige partij in de halve finale tegen Beetgum bleek uiteindelijk toch iets te veel van het goede en eiste zijn tol in de finale. Vooral ook omdat Hielke Hylkema nog steeds de naweeën van de ziekte van Pfeiffer ondervindt en daardoor enigszins kracht tekort kwam.

Gemakkelijk

Zaterdag had Beetgum Grou nog fors onderuit gehaald met 5-1. Nu was het andere koek, omdat Grou heel gemakkelijk naar drie maakte nogal wat opslagtouten. Met een zitbal op 3-0 en 6-6 maakte Bert Dijkstra er weer een echte partij van. Vooral nadat Roland Weistra voorminst ging opslaan, kreeg Beetgum weer wat mogelijkheden.

Grou kon tot 5-3 steeds een spel voorsprong houden. Op 5-3 en 6 -4 nam scheidsrechter Metselaar Gerrit Groen twee punten af, terwijl zijn actie correct leek. Het betekende 5-4. Op 5-4 en 6-6 beoordeelde Henk Hylkema de opslagbal van Bert Dijkstra verkeerd, 5-5.

Alles was mogelijk, maar tweede opslager Roland Weistra („ik wie net senuweftich") werd uit evenwicht gebracht doordat Henk Hylkema even 'taktisch' voorin ging staan. Hij had drie missers en toch kwam nog alles aan de hang. Hylkema sloeg gedurfd op, voorinse Bert Dijkstra raakte de bal slecht. Het kaatsje van nog geen halve meter werd Beetgum fatal.

Groen van Grou. Die moesten nog eens tot op de bodem, terwijl op hun fysieke gesteldheid al een enorme aanslag was gepleegd.

Franeker werd vooraf alom getipt als winnaar, maar Grou toonde een bewonderenswaardige vechtersmentaliteit. Gerrit Groen en Henk Hylkema voelden wel de vermoeidheid in hun armen en benen, maar ze wilden er niet aan toegeven. Nog eenmaal moesten de krachten gebundeld worden. Het bleek uiteindelijk net niet genoeg voor de hoofdprijs op een onderhoudende Freulepartij.

Om en om werden de bordjes veroverd, er was weinig krachtsverschil. Grou trachtte de grote man van Franeker, Richard van Wier, waar mogelijk te omzeilen. Dat lukte slechts gedeeltelijk. Bovendien werd Van Wier goed gesteund door Robert Hooghiemstra, terwijl Arnold Terpstra een degelijke tweede opslag verzorgde. Na spellen gelijk kwam Franeker voor het eerst op voorsprong. Op 2-2 en 6-4 behield Richard van Wier de kaats.

Perkwissel

Het was echter niet de inleiding tot een algehele overrompeling. Grou vocht krachtdadig terug. Een perkwissel pakte aanvankelijk ook gunstig uit. Op 3-3 en 6-2 sloeg Van Wier de kaats niet voorbij en waren de Grousters weer op voorsprong gekomen.

Een belangrijke slag viel op 4-3 en 6-6, nadat Franeker een schone zes uit handen was geglipt. Er lag een kleine kaats, maar Henk Hylkema was een beetje 'te gysten' in het achterperk. De bal vloog over de kwaadlijn, twee spellen gelijk derhalve.

Alles leek nog mogelijk, maar met bovenslagen van Van Wier en Hooghiemstra veroverde Franeker het vijfde bordje. Op 5-4 en 2-2 drukte de uitblinker van Franeker, Richard van Wier, door. Hij sloeg boven en strafte vervolgens een fout van balkeerder Robert Bouma van Grou af. Om zelf de wedstrijd uit te maken door Gerrit Groen tot een kwaadslag te dwingen.

Richard van Wier beschikt over een krachtige op- en uitslag. Als voorbestopslager en voorinse was hij de belangrijkste schakel. „Hij is de laatste vier weken ook veel constanter geworden," verklaarde vader Nol, die ook scheidsrechter is bij kaatspartijen. Robert Hooghiemstra had wat te veel ups en downs, maar scoorde een ruime voldoende. Franeker kende het geluk van een staand nummer en vier relatief gemakkelijke partijen. Ook de halve finale tegen IJsbrechtum, dat in de wolken was met de vierde prijs, werd een makkie

Hoe anders verging het Grou, waar Hielke Hylkema en Gerrit Groen het zware werk voor hun rekening namen. Met balkeerder Robert Bouma hadden ze overigens dit seizoen toch al zes keer een overwinning geboekt. „Dus wêrom sne it hjoed dan net slagje kinne," vroeg Gerrit Groen zich af. De slopende en enerverende

Gemakkelijk

Zaterdag had Beetgum Grou nog fors onderuit gehaald met 5-1. Nu was het andere koek, omdat Grou heel gemakkelijk naar drie eersten voorsprong liep. Hielke Hylkema, die aanvankelijk werd gespaard, nam meteen de voorbest opslag voor zijn rekening. Beetgum, vooral André Kuipers, Hylkema even 'taktisch' voorin ging staan. Hij had drie missers en toch kwam nog alles aan de hang. Hylkema sloeg gedurfd op, voorinse Bert Dijkstra raakte de bal slecht. Het kaatsje van nog geen halve meter werd Beetgum fataal. Bert Dijkstra miste het perk. „Ik hie sels in tuskenynse mei in protte gong yn gedachten, mar ús lieder fûn it better dat ik it heech op achteryn besykjen gie. Dat misleearre," verklaarde een teleurgestelde Bert Dijkstra.

In de vierde omloop had Franeker het heel eenvoudig tegen Dronrijp, terwijl van die partij veel werd verwacht. Dronrijp werd echter volledig uit haar evenwicht gebracht door een scheidsrechterlijke beslissing op 1-0 en 6-6. Robert Hooghiemstra retourneerde en bijna iedereen van de 6000 toeschouwers zag de bal op de kwaadlijn spatten. Scheidsrechter Metselaar, die er met de neus bovenop stond, zag het niet zo, waardoor Franeker op een spel voorsprong kwam.

Van schrik kreeg Dronrijp daarna nog slechts twee punten. Op 4-0 en 6-0 moest Wiebe Visser met een liesblessure afhaken. Hij werd vervangen door Jelle Jan Leijenaar, maar het was al lang duidelijk dat Dronrijp geklopt was. „Mar wy keatse al oars as it earsten gelyk wurdt," aldus Wiebe Visser, die zich na afloop zat te verbijten.

Beetgum had op de lijst van de laatste zeven parturen de nodige moeite met Raerd/Poppenwier.

Robert Hooghiemstra en Richard van Wier (op de rug gezien) omhelzen elkaar nadat de winst een feit is. Begeleider Jan Wever komt toegesneld om in de vreugde te delen. (Foto's Joop Fenstra).

De toen nog sterke tweede opslag van André Kuipers gaf hier de doorslag. Raerd/Poppenwier leek een omloop eerder kansloos tegen Tzummarum, dat energiek kaatsend een 5-2 voorsprong nam. Tzummarum, met op de bovenlijn een sterke Peter Zuidema, begon daarna plotseling onbegrijpelijke fouten te maken. Raerd/ Poppenwier sloop naderbij. Op 5-4 en 6-6 passeerde Simon Broekstra de kaats niet, 5-5. Durk van der Meer legde vervolgens met twee zitballen de basis voor de verrassende winst van Raerd.

Sexbierum, dat op de helft bleef staan, was niet opgewassen tegen Grou. Bij kaatsvereniging De Twa Doarpen moest het iets te veel van Adolf Mulder komen. In zijn eentje was hij echter niet opgewassen tegen de sterke Groen en Hylkema.

Een leuke partij, op het scherpst van de snede uitgevochten, kaatsten IJsbrechtum en Wommels. De kaatsers wilden wel alles 'uit de kast' halen, want de inzet was een plaatsje in de halve finale en dus een horloge. Alles kwam uiteindelijk aan de hang. Heel Wommels hield de adem in. De felle Paul Walstra raakte de bal goed, maar het speeltuig spatte net over de kwaadlijn. Heel Wommels in een klap een illusie armer.

Opmerkelijk was dat Akkrum twee keer met alles aan de hang een ronde verder kwam. Eerst werd Bolsward verslagen, vervolgens verloor Ried, dat op 5-3 en 4-4 door een foutieve keurmeesterlijke beslissing benadeeld werd. De Akkrumers dachten even aan wondertjes op deze mooie en zonnige kaatsdag, maar werden vervolgens door buurdorp Grou weer hard met beide benen op de grond gezet middels een 5-1 en 6-0 afdroogpartij.

Alhoewel het altijd min of meer koffiedik kijken blijft, lijkt de KNKB goed te zitten met het jeugdig kaatstalent. Gisteren manifesteerden diverse jongens zich op positieve wijze. Al is het nog allerminst zeker of die talenten ook verder zullen doorstoten. Want als de Freulepartij ooit iets bewezen heeft, dan is het wel dat veel winnaars uit het verleden later in de kaatsanonimiteit verdwenen.

Prijswinnaars Freulepartij

WOMMELS - De prijswinnaars van de Freulepartij zijn:

1. **Franeker:** Richard van Wier, Robert Hooghiemstra en Arnold Terpstra.

2. **Grou:** Gerrit Groen, Hielke Hylkema en Robert Bouma.

3. **Beetgum:** Bert Dijkstra, Roland Weistra en Andre Kuipers.

4. **IJsbrechtum:** Folkert Schukken, Jakob de Jong en Hendrik Sweering.

5. **Raerd/ Poppenwier:** Durk van der Meer, Ynso van der Meer en Fokko Kooistra.

6. **Sexbierum/ Pietersbierum:** Peter Feenstra, Michel van der Zee en Adolf Mulder.

7. **Dronrijp:** Niels van der Hem, Wiebe Visser en Martin van Ekelenburg.

Cijfers Freulepartij

WOMMELS - De uitslagen van de Freulepartij zijn: **Eerste omloop:** 1. Ternaard - 2. Stiens 0-5 en 4-6; 3. Dronrijp - 4. Leeuwarden 5-1 en 6-4; 5. Sexbierum/Pietersbierum - 6. Roodhuis 5 -5 en 6-6; 7. Herbaijum - 8. Vrouwenparochie 5-5 en 4-6; 9. Ried - 10. Buitenpost 5-0 en 6-2; 11. Workum - 12. Engelum 5-4 en 6-4; 13. Bolsward - 14. Akkrum 5-5 en 6-6; 15. Dongjum - 16. Damwoude 5 -4 en 6-4; 17. St. Jacob - 18. Pingjum 5-1 en 6-2; 19. Grou - 20. Holwerd 5-0 en 6-0; 21. Trynwalden/Giekerk - 22. Weidum 5-1 en 62; 23. Beetgum - 24. Marssum 5-1 en 6-2; 25. St. Anna - 26. Hallum 5-1 en 6-2; 27. Reduzum - 28. Hijum/Finkum 5-0 en 6-4; 29. Witmarsum - 30. Menaldum 1-5 en 6-6; 31. Jelsum/Cornjum - 32. Tzummarum 2-5 en 2-6; 33. Raard/Poppenwier - 34. Drachten 5-2 en 6-0; 35. Jellum-Beers - 36. Hurdegaryp 5-5 en 2-6; 37. IJsbrechtum 38. Ferwerd 5-1 en 6-0; 39. Wergea - 40. 0-5 en 2-6; 41. Wommels - 42. Hitzum 5-0 en 6-0; 43. Oosterend - 44. Boksum 5-1 en 6-6; 45. Berlikum - 46. Franeker 2-5 en 2-6; 47. Itens - 48. Makkum; 49. Heerenveen - 50. Schingen/Slappeterp 5-5 en 6-4.

Tweede omloop: 2. Stiens -3. Dronrijp 3-5 en 2-6; 5. Sexbierum/Pietersbierum - 8. Vrouwenparochie 5-1 en 6-2; 9. Ried - 11. Workum 5-3 en 6-4; 14. Akkrum - 15. Dongjum 5-5 en 6-6; 17. St. Jacob - 19. Grou 2-5 en 2-6; 21. Trynwâlden/Giekerk - 23. Beetgum 1-5 en 2-6; 25. St. Anna - 27. Reduzum 5-2 en 6-2; 30. Menaldum - 32. Tzummarum 3-5 en 4-6; 33. Raard/Poppenwier - 36. Hurdegaryp 5-1 en 6-2; 37. IJsbrechtum - 40. Sneek 5-4 en 6-0; 41. Wommels - 43. Oosterend 5-0 en 6-6; 46. Franeker - 48. Makkum 5-0 en 6-4; 49. Heerenveen staand nummer.

Derde omloop: 49. Heerenveen - 3. Dronrijp 2-5 en 4-6; 5. Sexbierum/Pietersbierum - 9. Ried 5-3 en 6-2; 14. Akkrum - 19. Grou 1-5 en 0-6; 23. Beetgum - 25. St. Anna 5-4 en 6-4; 32. Tzummarum - 33. Raard/Poppenwier 5-5 en 0-6; 37. IJsbrechtum - 41. Wommels 5-5 en 6-6; 46. Franeker staand nummer.

Vierde omloop: 46. Franeker - 3. Dronrijp 5-0 en 6-2; 5. Sexbierum/Pietersbierum - 19. Grou 3-5 en 0-6; 23. Beetgum - 33. Raard/Poppenwier 5-4 en 6-2; 37. IJsbrechtum staand nummer.

Halve finales: 37. IJsbrechtum - 46. Franeker 0-5 en 2-6; 19. Grou - 23. Beetgum 5-5 en 6-6 (Grou wint).

Finale: 46. Franeker - 19 Grou 5-4 en 6-2.

Richard van Wier: de grote man bij Franeker.

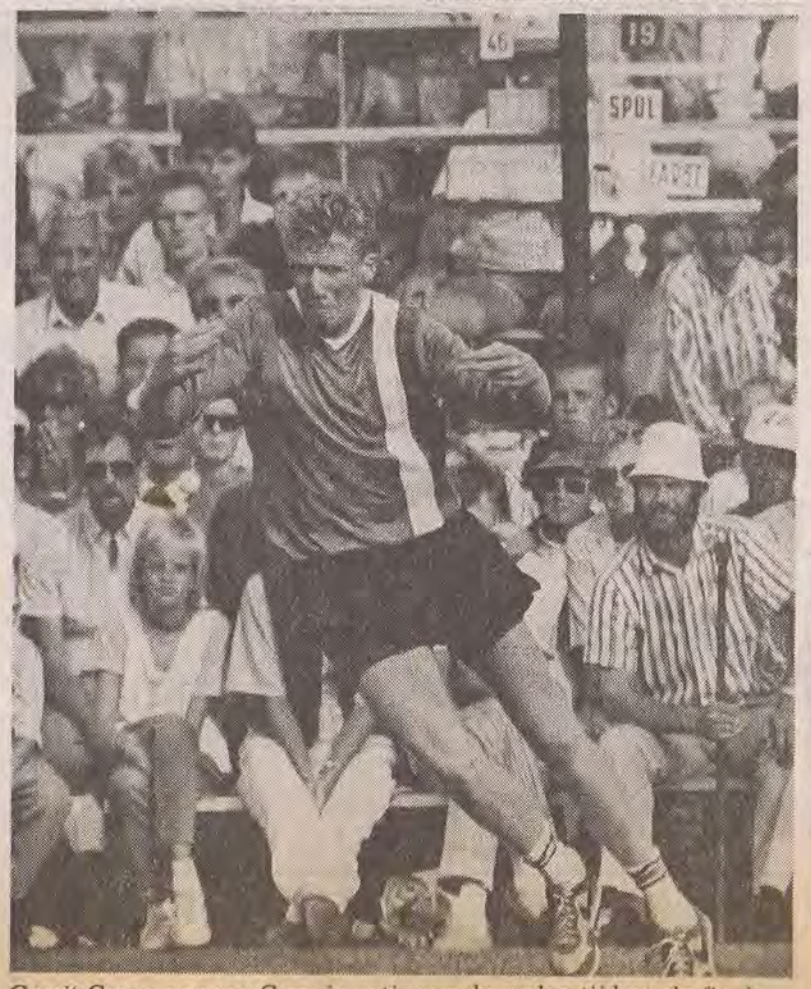

Gerrit Groen namens Grou in actie aan de opslag tijdens de finale.

Frysl. Post
jan '90

De hoofdstraat van Grouw. De omgeving in aanmerking nemende, zal het ons niet verwonderen dat men in het midden der vorige eeuw hier menige scheepstimmerwerf en zeilmakerij aantrof en dat handel en schaapvaart hier bloeide.

In de waterrijke wereld van Friesland ligt het bekende plaatsje Grouw. Een deel van het waterland tussen Grouw en Eernewoude blijft als natuurreservaat gespaard. Daarover waakt 'It Fryske Gea', dat het aankocht.

Fr. Grouw
27-1-39

Een aardige dorpswandeling te Grouw leidt hier over het gezellige weggetje... natuurlijk langs het water.

A. v. d. Sloot

VANDAAG VIERT ECHTPAAR JONKER HUN DIAMANTEN BRUILOFT

„Ons leven ging over woeste baren, maar we hebben het samen gedragen"

Het is vandaag op de dag af zestig jaar geleden, dat Jelle Jonker (85) en Digna-Maria Jonker-de Ridder (84) elkaar het ja-woord gaven. Een bewogen leven met veel lief maar ook veel leed. Hij een Fries, zij een Zeeuwse.

Eigenlijk hadden we geen praatje met het diamanten bruidspaar behoeven te maken. De heer Jonker heeft op uiterst nauwkeurige wijze zijn leven en dat van zijn vrouw vastgelegd in woord en beeld. Z'n geboorte huis, de plaats waar hij z'n vrouw ontmoette, een lieve tante, alles is beschreven en met foto's geïllustreerd. Drie boeken vol.

Het leven van het echtpaar is letterlijk en figuurlijk over woeste baren gegaan. Een groot gedeelte van hun leven speelde zich af in Indië en zij verloren op tragische wijze twee kinderen.

Jelle Jonker werd geboren in Grouw en verloor al heel vroeg z'n vader, moeder stond alleen voor de opvoeding van twee jongens. Tot z'n twaalfde jaar bleef de heer Jonker daar wonen om vervolgens op een sleepboot te gaan werken gevolgd door de ambachtschool in Leeuwarden om daarna naar de Zeevaartschool in Middelburg te gaan.

Digna-Maria de Ridder was daar kleuterleidster, toen heette dat nog fröbeljuffrouw, daarbij hielp ze nog bij een handwerkklasje. Maar op weg daar naar toe kwam ze altijd de jongens van de Zeevaartschool tegen, die toen nog met stoomen hoeden liepen. Daarbij liep ook Jelle Jonker, toen 17 jaar. De zeit laat zich wel raden. Het was bij het Molenwater op 14 Juni 1914.

Toen de moeder van mevrouw Jonker hiervan hoorde zei ze: „als dat maar goed gaat, een Zeeuwse kop met een Friese kop".

Nog maar net verloofd, ging Jelle Jonker als machinist voor vier jaar naar Indië en liet Digna de Ridder alleen achter in Holland. Uit die periode vertelt ze: „Er kwamen bij ons veel soldaten en als er ijs was werd ik vaak gevraagd mee te gaan, maar ik zei altijd meteen: „m'n verloofde zal het wel niet zo koud hebben, die zit in Indië".

Weer terug in Holland moest Jelle Jonker weer naar de Zeevaartschool om verdere diploma's te halen om vervolgens in 1926 bij de KNSM te varen.

Op 5 Augustus 1921 waren Digna en Jelle in het huwelijk getreden. Ook toen was er al woningnood, maar gelukkig had vader de Ridder een huisje gekocht. Daar de bruiloftsgasten een week na het huwelijk aan het ruime sop koos, had de [illegible] mevrouw Jonker alle [illegible]

In 1924 werd hun eerste kind geboren, een dochter. Een jaar later gebeurde er iets aan boord waardoor de heer Jonker besloot niet meer te gaan varen. Een machinist aan boord kreeg na anderhalf jaar pas bericht, dat zijn zoontje was overleden. „Dit heeft zo'n indruk op me gemaakt dat ik besloot een baan aan de wal te vinden" aldus de heer Jonker. Deze werd gevonden in Atten, als machinist bij een export slager. In deze periode werd ook hun zoon geboren. Maar na een paar jaar vertelde een kennis dat er werk bij de K.P.M. was, goed betaald. Ja, wat doe je dan....

Mevrouw Jonker ging bij haar ouders in Middelburg wonen en vader Jonker wederom het zeegat uit. Na een half jaar mocht het gezin ook overkomen en gingen wonen in Atjeh, maar zijn hierna nog een paar keer verhuisd.

Toen brak de tijd aan dat de dochter naar school moest. Moeder Jonker besloot haar zelf les te geven, want scholen waren te ver weg.: „Ik heb dat drie jaar gedaan, we hadden er een speciale leskamer voor ingericht" zegt mevrouw Jonker.

Toen de familie in 1934 met verlof in Holland was geweest bleef de dochter achter om haar schoolopleiding te voltooien.

In Indië werd nog een dochter geboren.

Maar toen kwam de oorlog en mevrouw Jonker kwam met haar beide kinderen in een vrouwenkamp terecht al gauw moest de zoon naar een jongenskamp.

Toen het gezin na de oorlog terug ging naar Nederland vr[illegible] haar moeder: „M[illegible] mooi kamp?"

Terug in Nederlan[illegible] een grote teleurstell[illegible] ter was erg vervree[illegible] de pleegmoeder wil[illegible] afstaan.

Het echtpaar Jonke[illegible] wonen, maar met [illegible] problemen, de ka[illegible] gezondheid aange[illegible] ook regelmatig wo[illegible] een dag kwam het [illegible] verdronken". Eind[illegible] Heiloo komen wo[illegible] tuinierde graag [illegible] poppenhuizen voor[illegible] ren. Mevrouw Jon[illegible] 1971 overleed hun [illegible]

Maar de jongste d[illegible] de diamanten brui[illegible] samen met haar[illegible] passende wijze te v[illegible] Vandaag is er een [illegible] in motel Heiloo. N[illegible] er aan de Vinkenb[illegible] 17.30-19.00 uur.

Eierzoekers

In het april-nummer van Friesland Post stond een foto van 'Jeugdige eierzoekers in de Friese greiden' uit 'Fan Fryske Groun' van april 1949. Ondergetekende weet nog heel goed waar deze foto werd genomen. Het was in de krite van Thomas de Groot langs de oude Nesserweg, de vroegere verbindingsweg tussen Grou en Akkrum, die in 1948 door het Prinses Margrietkanaal werd gescheiden. Op de foto van links naar rechts: Henk Kuipers, Henk de Jong, Hinne de Jong en Wiebe van der Pal. Wij waren toen net twaalf jaar.

H. de Jong
Grou

Op bijgaande foto (eigd. W. Otter) vier zgn. mieren welke hier bezig zijn het gras te maaien in de voor die tijd zo karakteristieke kleding.

V.l.n.r. Pieter Brugs v. d. Zwaag, Hidde Otter (oud klompmaker), Adam Sytema, bekend hardzeiler in de vroegere grote schouwen. Gjold Wester, latere molenaar van Borgmolen. Tijdens een hevig onweer is hij toen hij in de deur stond te schuilen dodelijk getroffen door de bliksem.

De driejarige Marjan de Haan kwam bij verrassing uit een reuzekievitsei. Voor de oud-voorzitters Daan Hienekamp en Geert Koopstra had zij de verenigingsvlag van de woningbouwvereniging „Midden-Fryslân". De vlag werd gehesen en daarmee was het nieuwe gebouw officieel geopend.

Voorzitter „Midden-Fryslân" bij opening pand:

Meer vrijheid nodig voor woningbouwverenigingen

GROUW - Woningbouwverenigingen moeten meer vrijheid van handelen hebben. Momenteel zijn zij verplicht kleine woningen te bouwen om ook niet te grote gezinswoningen van de grond te kunnen krijgen. Het zou echter zo moeten zijn dat per gemeente een bedrag beschikbaar is, waarvoor men bouwt wat nodig is. Zodoende kunnen de woningbouwverenigingen op de behoeften en wensen van de woonconsument inspelen en een woningbestand opbouwen, dat toekomstwaarde heeft. Dat zei voorzitter Anne de Groot van de woningbouwvereniging „Midden-Friesland" gistermiddag in zijn toespraak bij de officiële ingebruikname van het nieuwe bedrijfspand van deze woningbouwvereniging aan de Oedsmawei in Grouw. „Midden-Fryslân" opereert in de gemeenten Boarnsterhim en Littenseradiel.

De openingshandeling werd verricht door Geert Koopstra en Daan Hienekamp, beiden oud-voorzitter van „Midden-Fryslân". Voor het gebouw hesen zij de verenigingsvlag, welke hen was overhandigd door de driejarige Marjan de Haan, dochter van de Grouwster aannemer die de bouw van het pand heeft uitgevoerd. Zij was uit een immens kievitsei in een al even groot nest gekropen, waarmee de woningbouwvereniging haar nieuwe start symboliseerde. Vervolgens kregen de genodigden gelegenheid tot bezichtiging van het fraaie nieuwe onderkomen, dat inclusief de grond ƒ 2,4 miljoen heeft gekost. Het is ontworpen door architect Harm Groenwold uit Eelde-Paterswolde.

Het pand is overigens al sinds 1 maart in gebruik. Daarvoor was de woningbouwvereniging dertien jaar lang gehuisvest in een semi-permanent gebouw, eveneens aan de Oedsmawei. Door uitbreiding van het woningbezit, wat ook een toename van het personeelsbestand tot gevolg had, was een nieuw onderdak noodzakelijk geworden. Vorig jaar mei werd tot die nieuwbouw besloten. Het woningbezit van „Midden-Fryslân" is de afgelopen dertien jaar van ruim tweeduizend tot bijna drieduizend gestegen. Het aantal personeelsleden groeide van 14 tot 25, terwijl het balanstotaal van ƒ 40 miljoen toenam tot ƒ 116 miljoen. Men heeft momenteel 68 woningen in verschillende dorpen in aanbouw en hoopt in augustus met de bouw van nog eens zestig huizen in Boarnsterhim te kunnen beginnen.

Namens het gemeentebestuur van Boarnsterhim wenste wethouder Aurelius Breeuwsma de woningbouwvereniging geluk met het nieuwe pand. Hij had een luchtfoto van Grouw als cadeau meegenomen. Wethouder Pier Noordmans van Littenseradiel liet het „Midden Fryslân"-bestuur de keus uit een schilderij of een lijst van vijftien woningzoekenden uit zijn gemeente, maar hoopte dat men beide als presentje bij zijn felicitaties zou willen aannemen. Als vertegenwoordiger van de personeelsvereniging bood Simme Schrage een radiotoestel aan, terwijl architect Groenwold een schilderij van Jef Diederen overhandigde. Vandaag houdt de woningbouwvereniging open huis in het nieuwe pand.

De woningbouwvereniging 'Midden Friesland' gaat op 1 maart 1986 de hoek om. Wij verhuizen dan van Oedsmawei 13 naar Oedsmawei 18 in Grouw. Het telefoonnummer is en blijft 05662 - 3175.

WONINGBOUWVERENIGING MIDDEN-FRIESLAND

Fynsten en fragen

Medyske ynspeksje by dokter Eeltsje

Yn 1801 waard yn Ljouwert in "Departementale commissie van geneeskundig bestuur in Friesland" oprjochte (letter omsetten yn in Provinjale kommisje). Ien fan de taken fan dy kommisje wie it (jierliks) ynspektearjen of "visiteren" fan de apoteken en de ynventarissen fan de "medicinae doctores". Sa kamen yn desimber 1825 twa leden fan de kommisje, t.w. de dokters Coulon en Ens ek by dokter Eeltsje Halbertsma op ynspeksje. Yn harren rapport dat se dêroer útbrochten stiet "dat bij de Med. Doctor Halbertsma te Grouw ontbraken een groot aantal medicamenten en dat deze medicus oordeelde dat de lijst (fan ferplicht oanwêzige medisinen, B.) en de verordeningen alleen dienden voor heelmeesters en kwaadwilligen – dat zij gecommitteerden alle reden had over de onbescheidenheid van hem zeer onvergenoegd te zijn. Dat zij hem gelast hadden ten spoedigste zijnen winkel volgens de lijst in te rigten en na zulks haar hier van kennis te geven om nadere visitatie van deze laten doen, doch dat gemelde medicinae doctor tot nog toe in gebreke gebleven was. Waarop gedelibereerd zijnde besloten de Heer Grietman van Idaarderadeel bij missive te verzoeken voorz. med. Doctor Halbertsma door een daartoe bevoegde bediende van 't Grietenijbestuur uit naam dezer commissie te gelasten voor de gewone vergadering in persoon te compareren welke zal gehouden worden op 7 maart aanstaande".

Anke Bink

Op dizze gearkomste brochten beide boppeneamde "visiteurs" eerst ferslach út oer harren ynspeksje by doktor Eeltsje. "De Medicinae Doctor Halbertsma hierop binnen gelaten zijnde werd hem door den Heere Gouverneur met ernst en nadruk het ongepaste en strafbare van zijne handelwijze onder het oog gebragt: waarop hij beloofde voor het vervolg te zullen zorgdragen dat opnieuw door hem geene redenen tot klachte werden gegeven".

Op in pear ûnbetsjuttende dingen nei hat dokter Eeltsje letter net wer reden ta klachten jûn.

Yn 1830 hat hy, sa as wy witte, fan begjin july ôf in goed moanne op reis west, û.o. nei Heidelberg dêr't hy yn 1818 in skoft oan 'e universiteit studearre hie. De "president" fan de genêskundige kommisje yn Ljouwert sei yn de gearkomste fan 6 september 1830, dat hy fernommen hie dat dokter Eeltsje op reis gien wie, mar dat hy, Eeltsje, de Gûverneur dêrfan kundskip dien hie "omdat de ingezetenen van gemeld dorp (Grou, B.) door dit vertrek verstoken waren van genees- en verloskundige hulp, waarop door den Heer Gouverneur bij missive van 30 july j.l. was te kennen gegeven dat door de wijze waarop in de geneeskundige dienst ter dier plaatse tijdens de afwezigheid van den Heer E. Halbertsma voorzien werd, hem het nemen van andere maatregelen niet noodzakelijk was voorgekomen".

Dit waard troch de kommisjeleden foar "notificatie" oannommen.

Boarne: C8 (Notulenboek 1820-4-7-1831) fan de "Commissie geneeskundig toeverzicht" op it RAF.

W.T. Beetstra

skilderij fan Joh. Elsinga.

Weg bij Grou gescheurd

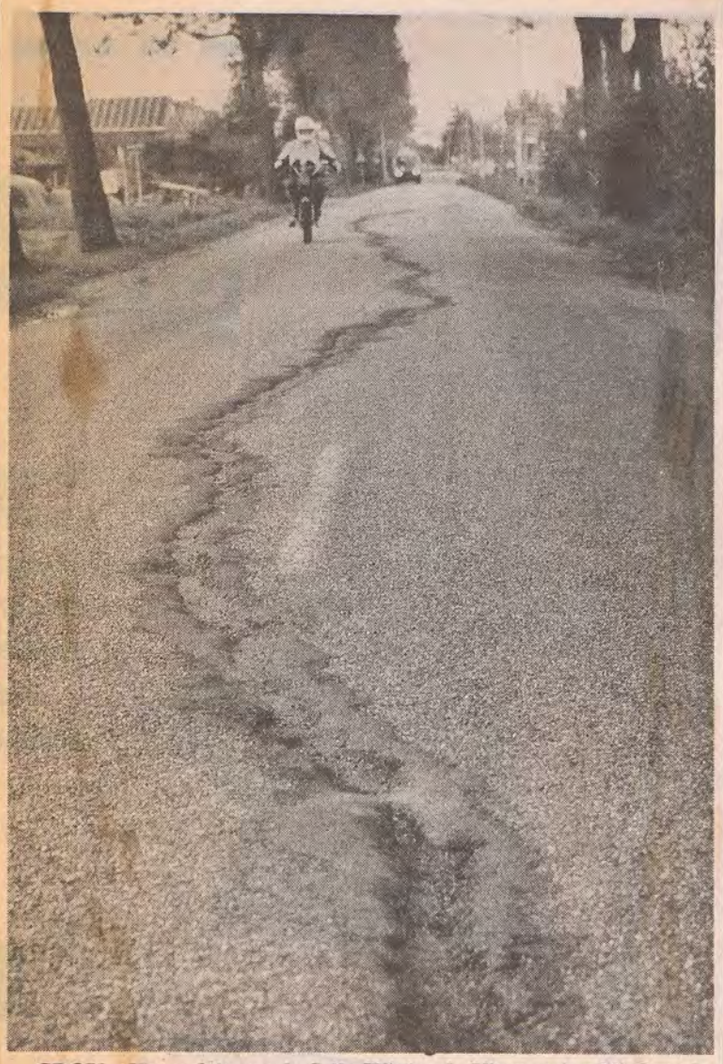

GROU - Het asfalt van de Jelle Wigles de Visserwei nabij Grou is over een afstand van enkele tientallen meters gescheurd. Bij Gemeentewerken Boarnsterhim denkt men aan een combinatie van drie mogelijke oorzaken: een gestage waterpeilverlaging sinds de oorlog, het dempen van de sloot aan de westkant van de weg, waardoor een andere grondwaterspiegel is ontstaan en de afgelopen droge zomer, toen de grote populieren aan de kant van de weg veel water onder de weg hebben weggezogen. 2 okt '90 Foto LC/Jan de Vries

Johannes Menke (Leistra-Jonker)
Bartele Wytes (Andreinga-Jonker)
Hinne Feenstra (Stellingwerff-Van Schaaf)
Willems Jonke (Wapstra-Brouwer)

Doopsgezinde Gemeente
Grouw.

Kerstfeest 1927

Bewijs van Toegang.

Frypke Grum
12-7-1929

Stjoer ús net by Dokkum om mar jou ús de autobrêge werom

Plattelânsfroulju yn aksje foar de autobrêge yn 'e Leechlânsdyk by Grou

Plattelânsfroulju út it Grouster Hôf- en Leechlân, lid fan 'e ôfdieling Grou fan it Bûn, ha tige warber west om in autobrêge yn 'e Leechlânsdyk te krijen. Ferline jier is de brêge út 'e Leechlânsdyk helle. De grutte skippen laden mei sân, dat brûkt wurde moat foar de ferdûbeling fan 'e rykswei Ljouwert-Hearrenfean, koene net troch it brêgehaad. Sadwaande waard de brêge mei haden fan it plak helle. Der is in tydlike fytspontbrêge foar yn 't plak kaam. Der wurde no risselwaasjes makke om op it plak wer in brêge te krijen. Wat sil it wurde: in fytsbrêge of in brêge foar persoanêauto's. Swier ferkear kin omride by it yndustryterrein Biensma lâns. Sadwaande hat de Stasjonswei te Grou gjin lêst fan swier ferkear.

Op 'e gemeenteriedsgearkomste yn desimber wiene de stimmen staakt. Der moast noch in gearkomste komme om út te meitsjen wat der komme sil. In lid fan 'e plattelânsfroulju út it Leechlân hearde de útslach fan 'e brêgestimmerij op 'e Boarnsterstim, de lokale omrop yn dy omkriten. Har harsens begongen doe goed te wurkjen. Altyd hie hja tocht dat der neat mear te feroarjen wie mei de oanlis fan 'e fytsbrêge. Mar dat die bliken oars te wêzen. Hja kaam fuortendaliks yn aksje. Mei oare froulju skilje.

,,Efter de brêge wenje net sa folle minsken dy't belang by in autobrêge hawwe''. Dat sizzen fan 'e boargemaster makke dat it hier fan somlike minsken yn it Leechlân rjocht oerein stean gong. Fansels, dêr efter dy brêge leit it plattelân fan 'e gemeente Boarnsterhim, hjir en dêr stiet in pleats of in hûs, de minsken dy't dêr wenje bongelje der mar wat by.

Ek oare doarpen fan Boarnsterhim kamen yn ferset. Fan Warten, Wergea, Idaard/Aegum krigen de bestjoeren fan pleatslik belang berjocht fan 'e froulju út it Leechlân. Sa begong it baltsje te rôljen. Op 'e gearkomste fan 'e plattelânsfroulju leine listen. Dêr koene de froulju har hantekening sette foar de autobrêge. Mear hantekeningen kamen der troch tadwaan fan 'e plattelânsfroulju en de bestjoeren fan 'e pleatslike belangen.

Spankleed mei hantekeningen

Ien fan 'e froulju hat foar de gemeenteriedsgearkomste de hantekeningen, dy't allegearre opplakt wiene op in grut spankleed, oan 'e boargemaster oanbean. Hja hie ek noch in spandoek mei as opskrift:
Stjoer ús net by Dokkum om mar jou ús de autobrêge werom.

It is foar de minsken, dy't yn 'e kontrijen efter de brêge wenje noch al wat omriden. Hja geane dan by it yndustryterrein lâns oer de nije brêge dy't dêr makke is. Sa de Stasjonswei lâns nei Grou ta. Van der Baan hie útrekkene dat it mei bern nei skoalle bringen 2.400 kilometer it jier omriden is. Al dy kilometers ekstra is noch al wat yn jild en oan it miljeu moatte jo ek tinke. De publike tribune siet fol mei folk út it Leech- en Hoflân en de doarpen fan Boarnsterhim dy't mei striden. Foar en tsjin waard nochris tsjin elkoar ôfweage. Us wethâldster fan romtlike oardening, Diny Aukes, seach goed yn 'e tiid foarút mei har sizzen dat der yn 'e takomst in wengebiet projektearre is oan 'e oare kant fan 'e brêge fan 'e Grouster kant ôf sjoen. Regearje is foarútsjen.

De stimming rûn geunstich ôf foar de striders foar de autobrêge. Mei tsien foar en sân tsjinstimmers kaam it útstel der troch: in autobrêge yn 'e Leechlânsdyk. It krewearjen fan 'e plattelânsfroulju hat net fergees west.

Rigtje de Groot

Grou-De noodbrug, die nu nog over de Rjochte Grou te Grou ligt, gaat binnenkort verdwijnen. Er zal een autobrug gebouwd worden en geen fietsbrug, zoals eerder in de planning stond. Een autobrug is wel aanmerkelijk duurder dan een fietsbrug, nl. f 850.000,- tegen f 290.000,-.
De handtekeningactie van de bewoners ten noorden van Grou is dus niet voor niets geweest.
Foto: Autobrug over Rjochte Grou.

desimber 1990